İŞKUR

2016

DENİZLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

DENİZLİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

ADEM YILDIRIM **İŞ VE MESLEK DANIŞMANI**

ERHAN ERDOĞAN **İŞ VE MESLEK DANIŞMANI**

SUNUŞ

İşsizlik günümüz toplumlarının olduğu gibi ülkemizin de en önemli sorunlardan biridir. İşgücü potansiyeline sahip bireylere istihdam olanağının sağlanmaması ya da iş piyasasında yeterince işe uygun işgücü olmamasından dolayı işsizlik sorunu ortaya çıkmaktadır. Şüphesiz, bu problem yalnız bireyde değil, bireyin içinde yaşadığı toplumda da olumsuz etkiler yaratmaktadır. İnsanların toplum içinde var oldukları ve toplumu şekillendirdikleri düşünüldüğünde işsizliğin sadece bireyi etkilemediği görülmektedir. Toplumların sosyolojik, ekonomik durumlarını olumsuz yönde etkileyen bu sorun, toplumsal huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir.

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın arttırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığının arttırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilebilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasının önceliğini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, İşgücü piyasasının sorun ve ihtiyaçlarının doğru bir şekilde tespit edilebilmesi, güncel araştırma çalışmaları ile mümkün olabilmektedir. İşsizlikle mücadele sürecini daha etkin bir şekilde yürütebilmek ve etkin istihdam politikaları oluşturabilmek için, işgücü piyasasını arz ve talep yönleriyle detaylı bir şekilde ele almak önem teşkil etmektedir. İşgücü piyasasındaki mevcut durum ve ihtiyaçlara ilişkin birçok veriyi sunan işgücü piyasası analiz raporlarıyla, işsizlerin vasıflı hale getirilmesi, işgücü piyasasında arz ve talebin doğru bir şekilde eşleşmesini sağlayacak olan aktif işgücü programlarının amaca uygun bir şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır. Tüm bunların dışında hem ortaöğretimde hem de yükseköğretimde açılması planlanan alanlara yönelik veriler sağlamakla birlikte örgün eğitim planlayıcılarına da yol gösteren bir çalışmadır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Denizli Çalışma ve İş Kurumu personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür eder, Denizli İşgücü Piyasası Araştırmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını temenni ederim.

Dr Ahmet ALTIPARMAK

Denizli Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Günümüzde işgücü piyasası analizlerini önemli hale getiren faktörler ise; bölgesel, hatta il il farklılıkların belirlenmesi, yerel mekanizmalara işlerlik kazandırılması, kısa, orta ve uzun vadeye yönelik projeksiyonların oluşturulması ve uygulanan politikaların etkisinin incelenmesi biçiminde sıralanabilir. Bu analizler aynı zamanda bölgesel kalkınmanın da önemli bir parçasını oluşturur. Bu bağlamda işgücü piyasası analizleri; işgücü piyasasına yönelik verilerin dışında, bölgenin sosyo-ekonomik görünümünü ve bunların işgücü piyasası ile nasıl ilişkilendirileceği hakkında tahminler yapabilmeyi mümkün kılar.

Yerel işgücü piyasası analizleri; bölgesel farklılıkların izlenmesi, İl istihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu gibi yerel yönetim mekanizmalarına işlerlik kazandırılması, yerel düzeyde işveren ve iş arayan eşleştirmelerinin sağlanması, orta vadede işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkilerinin izlenmesinde son derece önemli çalışmalardır. İşgücü Piyasası Analizi sadece mevcut beceri ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmaz, uzun vadeli bir bakış açısı da oluşturur. İşgücü Piyasası Analizleri gelecekteki ihtiyaçları öngörerek bu ihtiyaçlara aktif olarak yön vermeyi sağlayan istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasında da kilit çalışmalardan en önemlisidir.

'İşgücü Piyasası Araştırması' ile ulaşılmak istenen temel hedefler, Denizli il sınırları içerisinde sektörel bazda işgücü piyasasına ilişkin en gerçekçi ve güncel durumu belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, ihtiyaç duyulan işgücünü tespit etmek, mevcut istihdamdaki artış ve azalış oranları ile temininde güçlük çekilen meslek ve pozisyonları belirlemektir. Bu istatistiki veriler ışığında İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarına rehberlik etmek ve mesleki eğitim faaliyetlerine yön vermek temel gayedir.

Denizli ili İşgücü Piyasası Araştırmasının; ülkemize, ilimize ve ilgili tüm taraflara yararlı olmasını diler, bu çalışmaya fiilen katılım sağlayan başta İş ve Meslek Danışmanları olmak üzere tüm İl Müdürlüğümüz çalışanlarına özverili çalışmaları nedeniyle teşekkür ederim.

Ferudun GİRESUN

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ vi
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 2
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 3
İŞKUR GÖSTERGELERİ 5
Kayıtlı İşsiz 5
Açık İşler 7
İşe Yerleştirmeler 8
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 9
İşsizlik Ödeneği 11
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 24
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 46
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 53
SONUÇ 60
KAYNAKÇA 63
EKLER 64
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 64
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 72
EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 73

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 6
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 9
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 11
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 12
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları ... 15
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 22
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 24
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 26
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 26
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 27
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 29
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 30
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 34
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 35
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 37
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması ... 38
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 39
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 39
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 40
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 41
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 42
Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması ... 43
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 44
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler ... 45
Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 48
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler ... 49
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 52
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 53
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 54
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 55
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 56
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 57

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 4
Grafik 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 5
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 7
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 8
Grafik 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Grafik 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Grafik 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 17
Grafik 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 18
Grafik 9: : Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 19
Grafik 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 20
Grafik 11: İŞKUR Hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin kullandıkları hizmetlerin dağılımı 20
Grafik 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Grafik 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 23
Grafik 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 25
Grafik 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 28
Grafik 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Grafik 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Grafik 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 32
Grafik 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Grafik 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Grafik 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 35
Grafik 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 36
Grafik 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 37
Grafik 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 46
Grafik 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 47
Grafik 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 49
Grafik 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 50
Grafik 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 51
Grafik 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 57
Grafik 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 58

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Denizli ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 57,7; İstihdam Oranı yüzde 54 ve İşsizlik Oranı yüzde 6,5 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Denizli ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 25 bin 567'dir. Bu sayının yüzde 54'ü kadınlardan, yüzde 46'sı da erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Denizli ilinde 31 bin 244 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 12 bin 790 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 38'ini kadınlar, yüzde 62'sini ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Denizli İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 82'si bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Makineci(Dikiş) ve Dokuma Makineleri Operatörü-Dokumacı meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Denizli İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı bin 395 olup 444 işyerinden cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Denizli ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 88 bin 457 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 57 bin 903 çalışan erkeklerden, 30 bin 554 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 41'i, kadınların ise yüzde 24'ü İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 63,4 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 97,1'dir. Denizli ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Denizli ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Denizli ili açık iş oranı bakımından 0,2 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörüdür. Denizli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 43'tür. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu da yüzde 2,1 ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubudur.

Denizli ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci(Dikiş), Mermer İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Isıcam İmal İşçisi, Kumaş Paketleme İşçisi, Kalite Kontrolcü-Tekstil, Şoför-Yük Taşıma, Konfeksiyon İşçisi, Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü ve Gaz Altı Kaynakçısıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 26,9'u için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilirken yüzde 68,7'si için fark etmez seçeneği tercih edilmiştir.

Denizli ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Ulaştırma ve Depolama sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 47,7'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Denizli ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 49'u söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Denizli ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Dokumacı ve Mermer İşçisi meslekleri takip etmektedir. İlimizde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Denizli ilinde işverenlerin yüzde 17,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 olup ilimizde yüzde 2,9 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Denizli İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Denizli İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Denizli ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Denizli ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Aydın, Denizli ve Muğla TR32 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Denizli ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

YIL	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	53,1	48,2	9,4
2009	55,5	48,1	13,2
2010	54,6	48,5	11,2
2011	55,0	51,1	7,2
2012	56,7	52,8	6,9
2013	57,7	54	6,5

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

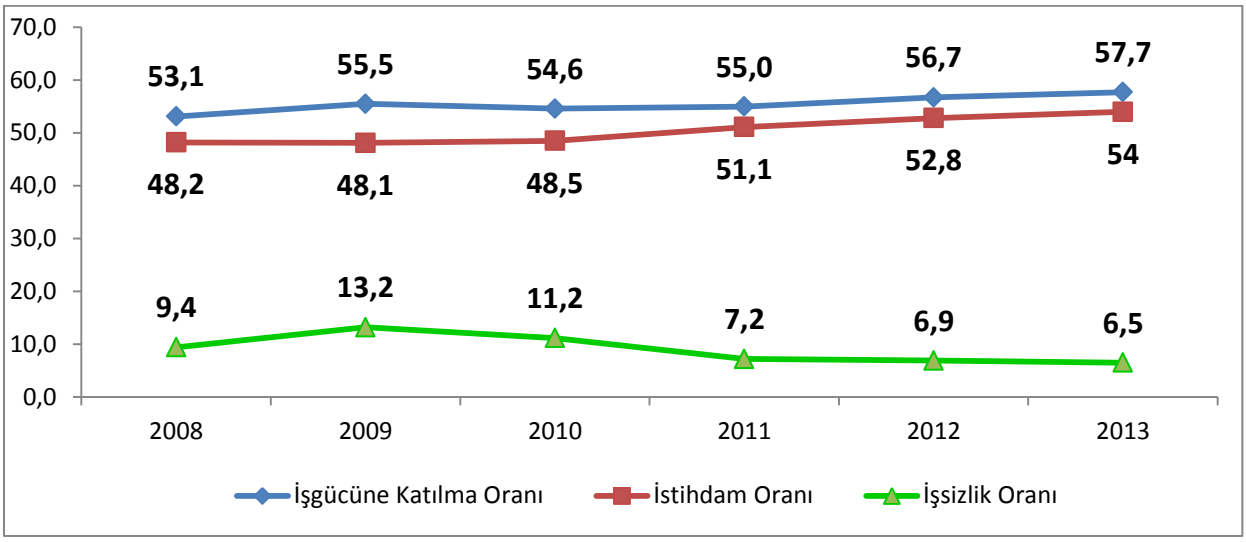

Kaynak: TÜİK

Tablo-1 'de ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış göstermiş olup, 2010 yılında yaklaşık 1 puanlık bir düşüş olmuştur. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun arttığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı 2008-2013 yılları arasında artış göstermektedir. Bu eğri yorumlanacak olursa; istihdam alanlarının gelişmesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım oranında artış söz konusu olmuştur.

Tablodaki bilgilere bakılarak 2009 krizinde işgücüne katılım ve istihdam oranlarında beklendiği gibi bir düşüş olmadığını hatta işgücüne katılım oranında net bir artış olduğunu ifade edebiliriz. İşsizlik oranlarında ise 2009 krizinin Denizli ilini de olumsuz etkilediği ve bu değerin %13,2 gibi oldukça yüksek seviyelere ulaştığını görmekteyiz. Devam eden yıllarda ise işsizlik oranları düşmüş ve elimizdeki en güncel verilere göre de % 6,5 seviyelerindedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Grafik 2'de yıllar itibariyle Denizli ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

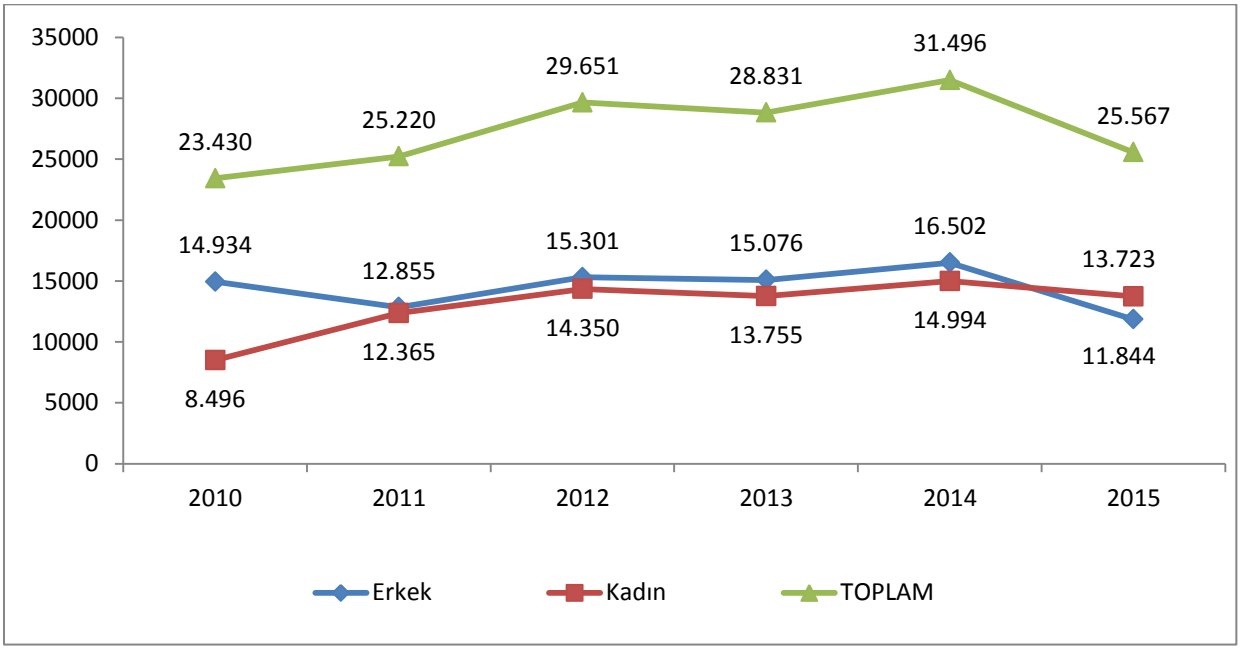

Kaynak: İŞKUR

Yıllara göre Kuruma kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde hem genel toplamda hem de cinsiyet bazındaki kayıtlı işsiz sayılarında dalgalanmalar olduğu dikkat çekmektedir. 2010 yılında ilimizde 23 binden fazla olan kayıtlı işsiz sayısı 2011 yılında 25 bini geçmiş ancak aynı yıllardaki işsiz olarak kayıtlı erkek sayısı düşmüştür. 2012 yılında 29 binin üzerinde olan kayıtlı işsiz sayısı 2013 yılında düşüş göstermiş ve 28 bin 831 olarak değer kazanmıştır. 2013 yılını göz ardı edersek Kuruma kayıtlı işsiz sayıları artış eğilimi göstermiş ancak 2015 yılında keskin bir düşüş yaşanmıştır. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine

geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kadınlarda ise 2010 yılında 8 bin 496 kişi kayıtlı iken, 2014 yılında bu sayı iki kat artarak yaklaşık 15 bin kişiye çıkmıştır. 2015 yılında SGK verilerinin de ele alınması kayıtlı kadın işsiz sayısını çok fazla etkilemezken kayıtlı erkek işsiz sayısını büyük oranda etkilemiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

MESLEKLER	KAYITLI İŞSİZ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3.553
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1.082
BÜRO MEMURU (GENEL)	922
SATIŞ DANIŞMANI	765
ÖN MUHASEBECİ	758
MAKİNECİ (DİKİŞ)	670
SEKRETER	627
ÇAYCI	586
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	489
REYON GÖREVLİSİ	428
GARSON (SERVİS ELEMANI)	338
KUMAŞ PAKETLEME İŞÇİSİ	323
PAZARLAMACI	316
DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ / DOKUMACI	314
KASİYER	291
Diğer Meslekler	14.105
TOPLAM	**25.567**

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı sonu itibari ile 25 bin 567'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk meslek nitelik gerektirmeyen meslek iken devamında Temizlik Görevlisi, Büro Memuru, Satış Danışmanı, Ön Muhasebeci, Makineci, Sekreter, Şoför-Yük Taşıma, Çaycı ve Reyon Görevlisi mesleklerinin sıralandığı görülmektedir.

Kayıtlı işsiz sıralamasında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğinin yer alması, işsizlik kaydı için müracaat edenlerin çoğunlukla eğitim düzeyi düşük ve herhangi bir mesleği olmayan iş arayanlar olmasından kaynaklanmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

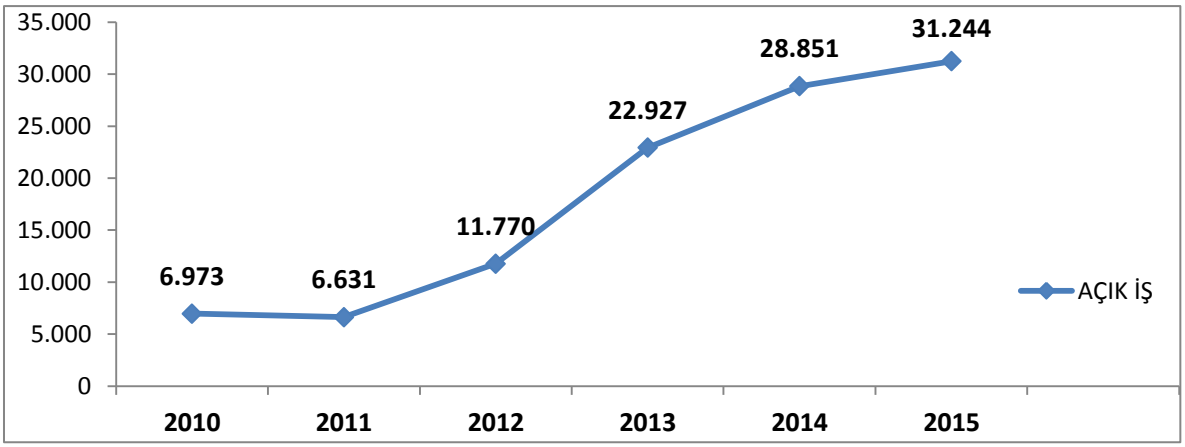

Kaynak: İŞKUR

Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 ve 2011 yıllarında 6 binlerde gezen Denizli ili açık iş sayısı İş ve Meslek Danışmanlarının saha çalışmalarını hızlandırmasıyla katlanarak artmış ve 2015 yılında toplam 31 bin 244 kişiye ulaşmıştır. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

MESLEKLER	Açık İş Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	8.949
MAKİNECİ (DİKİŞ)	1.899
MERMER İŞÇİSİ	1.228
DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ / DOKUMACI	1.195
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	912
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	738
REYON GÖREVLİSİ	727
KUMAŞ PAKETLEME İŞÇİSİ	679
KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	653
ÖN MUHASEBECİ	618
GARSON (SERVİS ELEMANI)	482
SATIŞ DANIŞMANI	475
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	405
BÜRO MEMURU (GENEL)	374
PAZARLAMACI	325
Diğer Meslekler	11.585
TOPLAM	**31.244**

Kaynak: İŞKUR

2015 yılı sonu itibari ile açık işlerde birinci sırayı kayıtlı işsizlerde olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) mesleği almış, bu mesleği sırasıyla; Makineci (Dikiş), Mermer İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Temizlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Reyon Görevlisi, Kumaş Paketleme İşçisi, ve Kalite Kontrolcü-Tekstil izlemiştir. Denizli ilinde tekstil işletmelerinin yoğun olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Denizli ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

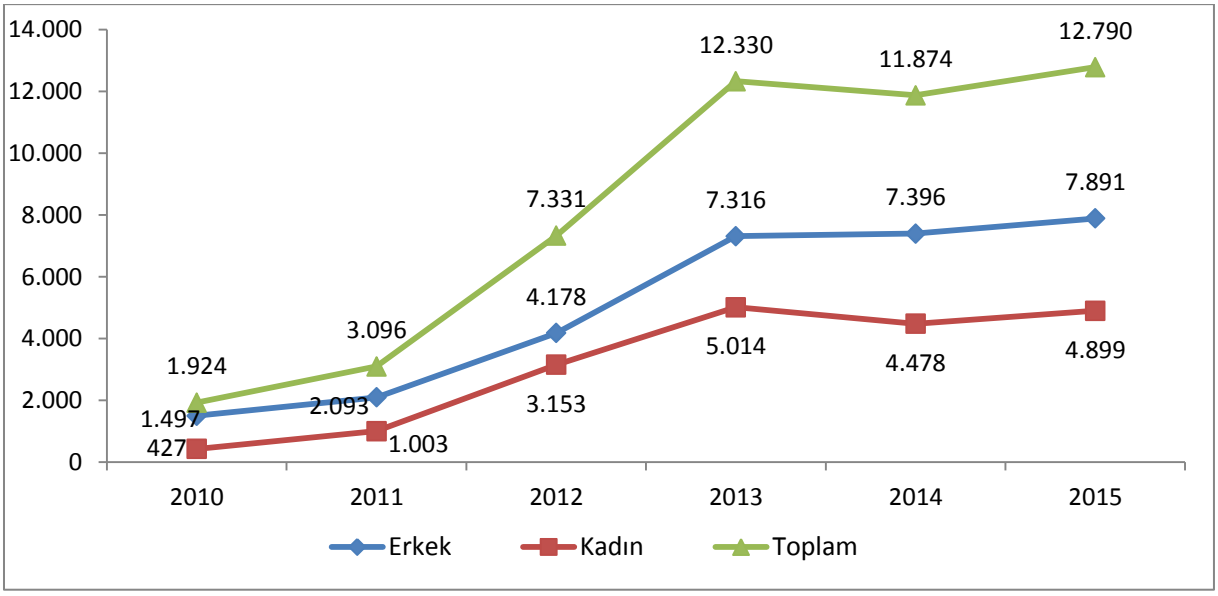

Kaynak: İŞKUR

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında bin 924 olan işe yerleştirme sayısı büyük bir artış göstererek 2013 yılında 12 bin 330'a çıkmıştır. 2014 yılında ise küçük bir düşüşle 11 bin 874'e gerilemiştir. 2015 yılı sonunda ise işe yerleştirme sayısı 12 bin 730 olarak gerçekleşmiştir. İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

MESLEKLER	İŞE YERLEŞTİRME
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	4.481
MAKİNECİ (DİKİŞ)	582
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	538
DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ / DOKUMACI	497
REYON GÖREVLİSİ	497
MERMER İŞÇİSİ	469
KUMAŞ PAKETLEME İŞÇİSİ	373
KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	341
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	264
TEMİZLİK GÖREVLİSİ (HASTANE)	212
SATIŞ DANIŞMANI	187
BOYAHANE TESİS TAKİP İŞÇİSİ	187
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	181
ÖN MUHASEBECİ	148
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	129
Diğer Meslekler	3.704
TOPLAM	**12.790**

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Reyon Görevlisi, Mermer İşçisi, Kumaş Paketleme İşçisi, Kalite Kontrolcü-Tekstil, Şoför- Yük Taşıma Temizlik Görevlisi (Hastane), Satış Danışmanı ve Boyahane Tesis Takip İşçisi meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkan vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Denizli ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2010	148	2.879	83	164	11	275	242	3.318	68	510
2011	102	1.772	140	324	24	593	266	2.689	13	182
2012	195	4.365	93	288	22	609	310	5.262	40	1.002
2013	95	1.937	239	657	6	136	340	2.730	18	523
2014	94	1.687	210	453	24	570	328	2.710	-	-
2015	186	4.050	1.044	2.434	44	1.217	1.274	7.701	117	3.585

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 274 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 7 bin 701 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 242 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının bin 274'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 3 bin 318 iken 2015 yılında 7 bin 701 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 83 programın açıldığı ve bu programlardan

164 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında bin 44 program açılmış ve 2 bin 434 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 186 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 4 bin 50 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 11 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 44 yükselmiş ve katılımcı sayıları da 275'ten bin 217'ye yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 117 program düzenlenmiş olup bu programlardan 3 bin 585 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Denizli ilinde 2015 yılında toplam 14 bin 398 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 8 bin 284'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru sayısı yıllar itibari ile artarken İşsizlik ödeneği hak eden sayısı 2011 yılında düşüş göstermesine rağmen sonraki yıllarda artış göstermiştir.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

YILLAR	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2010	8.055	5.592
2011	8.082	5.230
2012	9.062	5.344
2013	9.356	5.572
2014	11.585	6.621
2015	14.398	8.284

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

MESLEKLER	İŞSİZLİK HAK EDENLER
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	544
MAKİNECİ (DİKİŞ)	414
DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ / DOKUMACI	323
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	317
SATIŞ DANIŞMANI	254
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	252
ÖN MUHASEBECİ	214
MADENCİ (GENEL)	194
ÇAYCI	151
MERMER İŞÇİSİ	143
PAZARLAMACI	143
KUMAŞ PAKETLEME İŞÇİSİ	139
BÜRO MEMURU (GENEL)	137
KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	122
MUHASEBECİ	119
Diğer Meslekler	4818
TOPLAM	**8.284**

Kaynak: İŞKUR

Denizli ili işgücü piyasası içinde Makineci(Dikiş) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ikinci sırada yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 544 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Makineci(Dikiş) mesleğinde bu sayı 414 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Şoför-Yük Taşıma, Ön Muhasebeci, Madenci (Genel), Çaycı ve Mermer İşçisi meslekleri takip etmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Denizli ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Denizli ilinde 1.395 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 88 bin 457 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Denizli ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 1.395 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamında toplamda 17 sektörde işyeri bulunmaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı	Oran
İmalat	675	48,4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	257	18,4%
İnşaat	140	10,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	53	3,8%
Ulaştırma ve depolama	44	3,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	39	2,8%
Eğitim	39	2,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	38	2,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	31	2,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27	1,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	23	1,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	13	0,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5	0,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3	0,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0,2%
Bilgi ve iletişim	3	0,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0,1%
Genel Toplam	**1395**	**100%**

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilindeki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her iki işyerinden biri imalat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve perakende ticaret ile

İnşaat sektörleri takip etmektedir. Çalışma kapsamındaki işyerlerinin büyük bir kısmını bu üç sektörde kayıtlı olan işyerleri oluşturmaktadır.

Denizli ilinde Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü en az işyerine sahip sektörlerdir.

Grafik 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

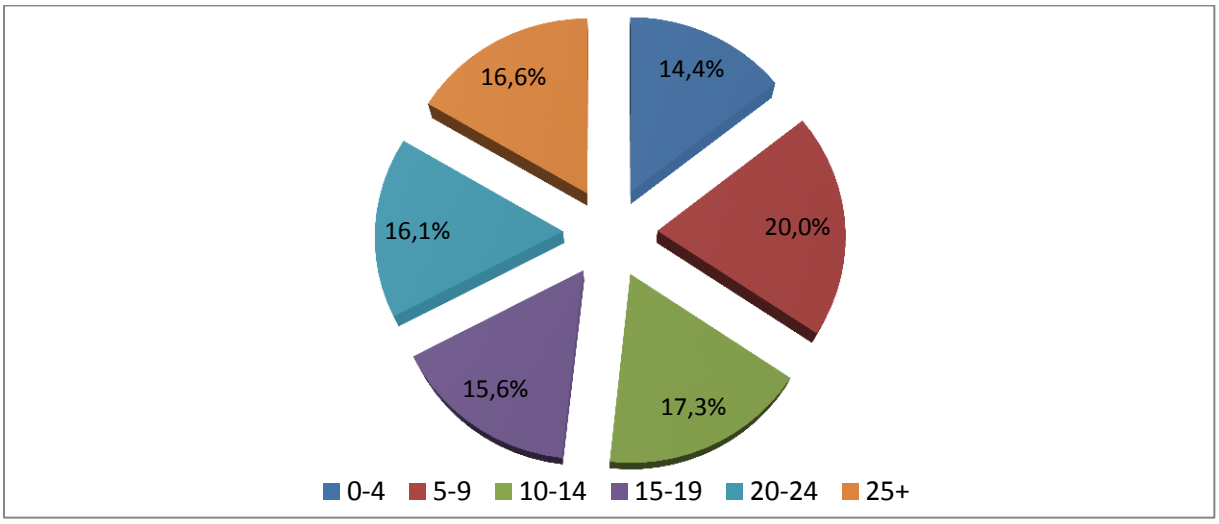

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Denizli ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 20'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17,3'tür. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 3 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Grafik 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

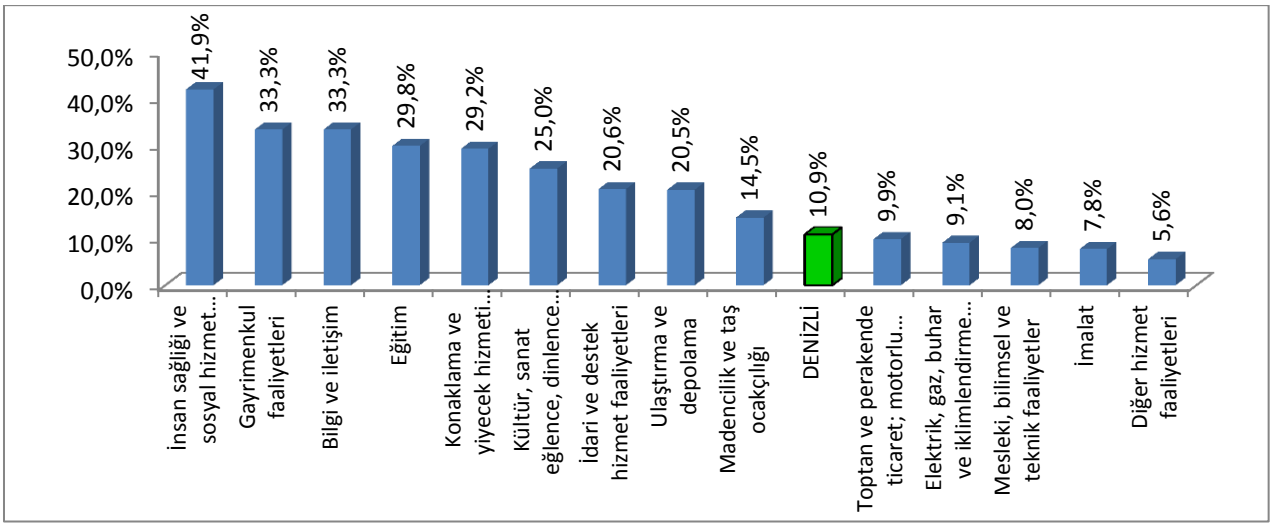

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 41,9'unda part-time çalışan bulunmaktadır. İl genelinde bu oran yüzde 10,9 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 38,2 ile birinci sırada yer almıştır. Denizli ilinde ikinci sırada Gayrimenkul Faaliyetleri ve Bilgi İletişim sektörü yer almıştır. Bu iki sektörde yer alan işyerlerinin yüzde 33,3'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Dördüncü ve beşinci sırada ise yüzde 29,8 ile Eğitim sektörü %29,2 ile de Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Grafik 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

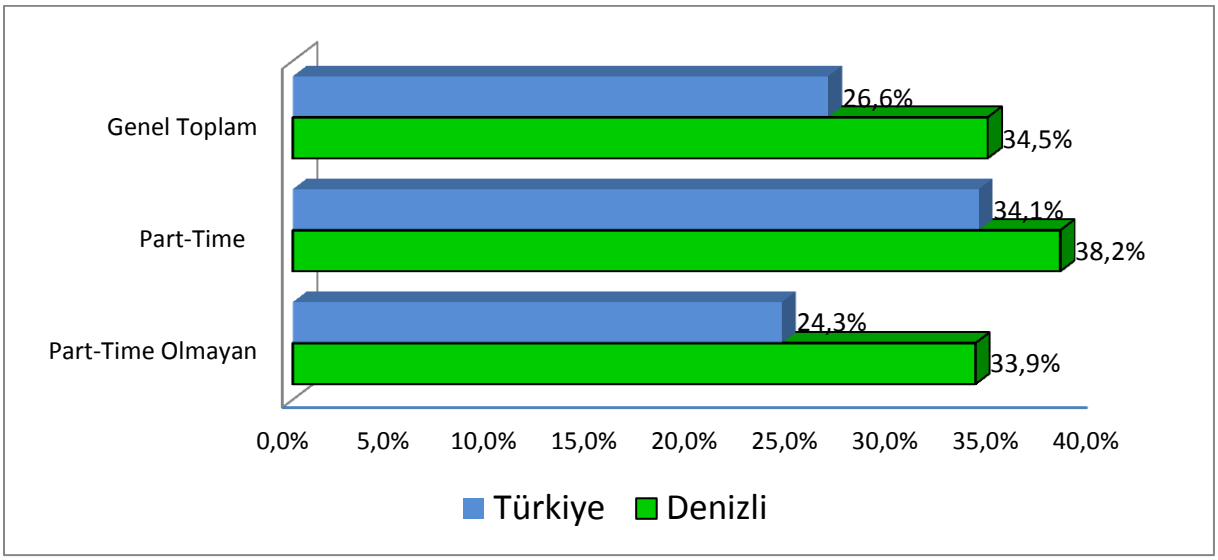

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Denizli ilinde bu oran yüzde 34,5 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Denizli ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 38,2 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 33,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma

yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Türkiye genelinde olduğu gibi Denizli ilinde de part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Grafik 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

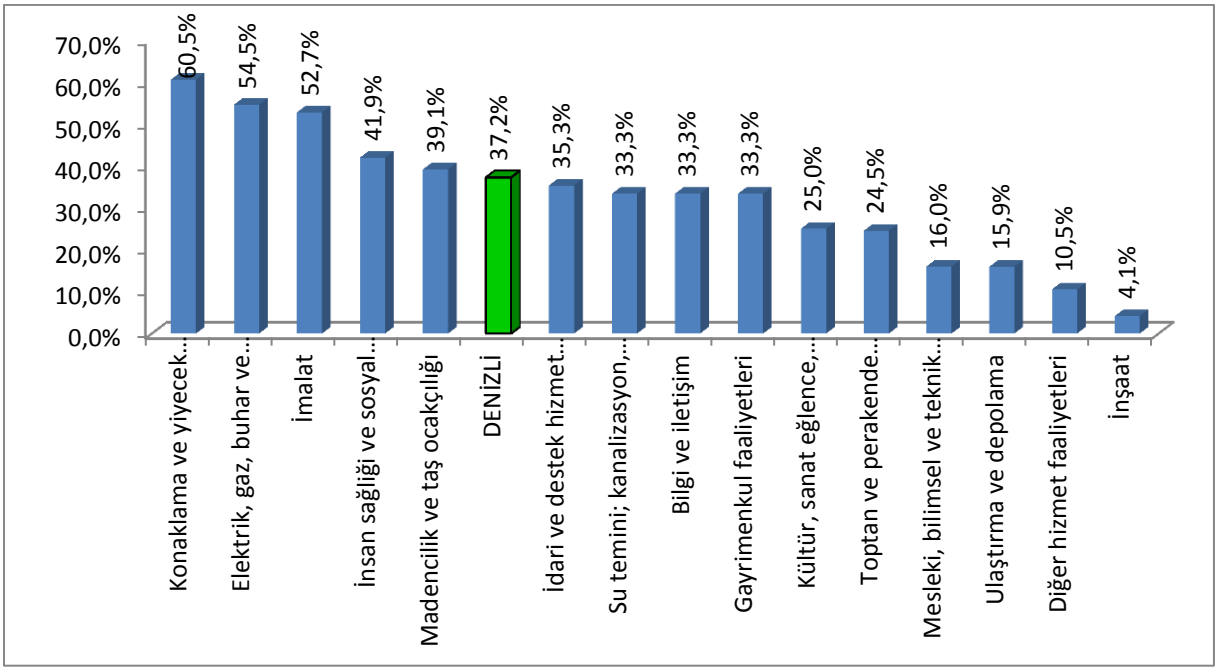

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde işyerlerinin yüzde 37,2'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. İlimizde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı birçok işyerinde vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olurken Eğitim ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe hiç vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Denizli ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İmalat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Grafik 9: : Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

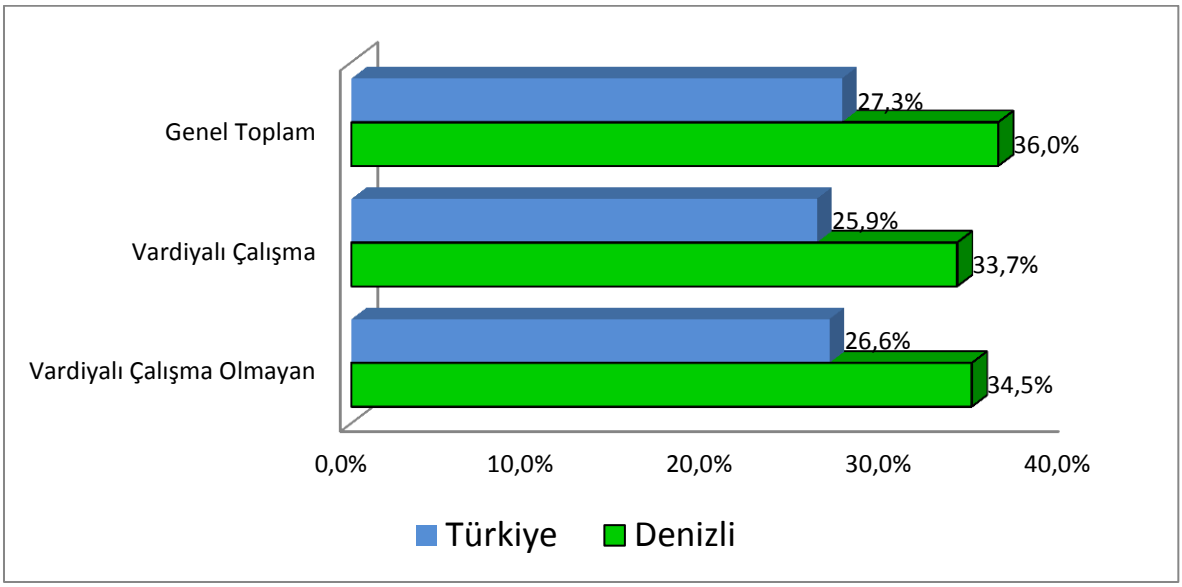

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Grafik 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 33,7'si kadın, yüzde 66,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 34,5'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Denizli ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 35,5'inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 3 çalışandan 1'i kadın 2'si erkeklerden oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Bu yönüyle de ilimiz ülke geneliyle benzerlik göstermektedir.

Grafik 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

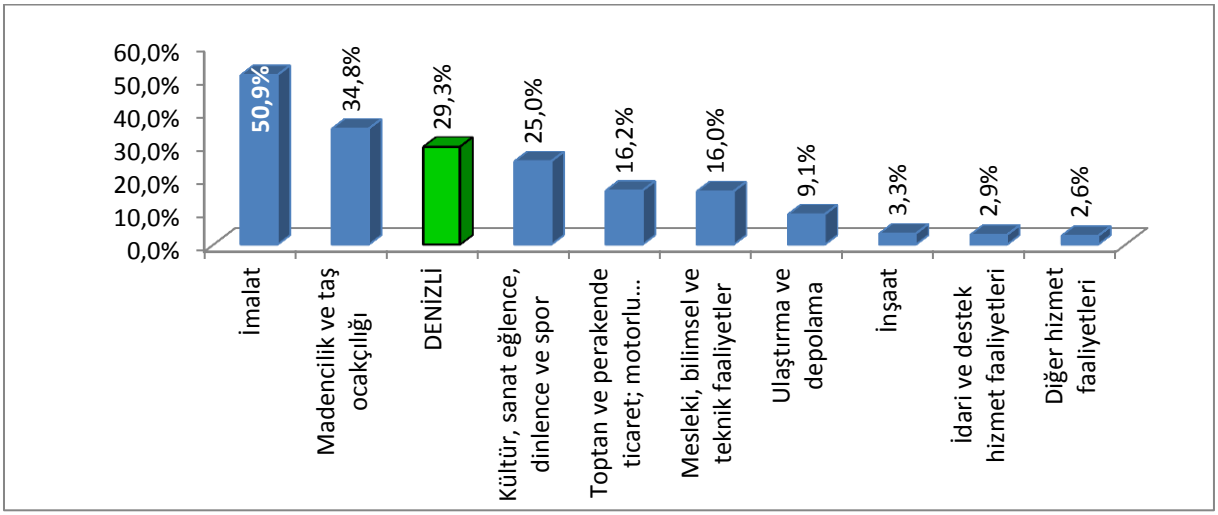

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde yukarıda bulunan tablodan da anlaşılacağı üzere 9 sektörde ihracat yapıldığı, en çok ihracat yapılan sektörlerin de İmalat ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri olduğu görülmektedir. İl ortalaması ise 29,3 olarak gerçekleşmiştir. İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Denizli ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Denizli ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Grafik 11: İŞKUR Hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin kullandıkları hizmetlerin dağılımı

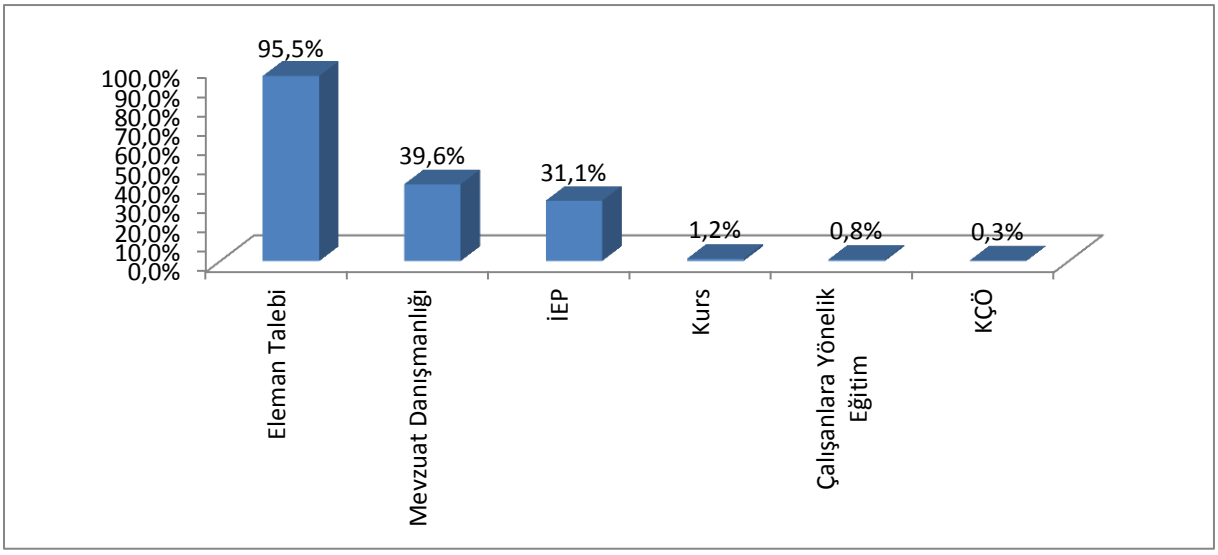

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 68,4'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Denizli ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kurumun işverenlere sağladığı hizmetlerden en dikkat çekeni eleman talebi olmuştur. %95,5 oranında bu hizmetten faydalanılırken, Mevzuat için Kurum personeline danışan iş yerlerinin oranı ise 39,6 olarak gerçekleşmiştir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Denizli ilinde yüzde 31,1 oranında kendisini göstermiştir.

Grafik 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

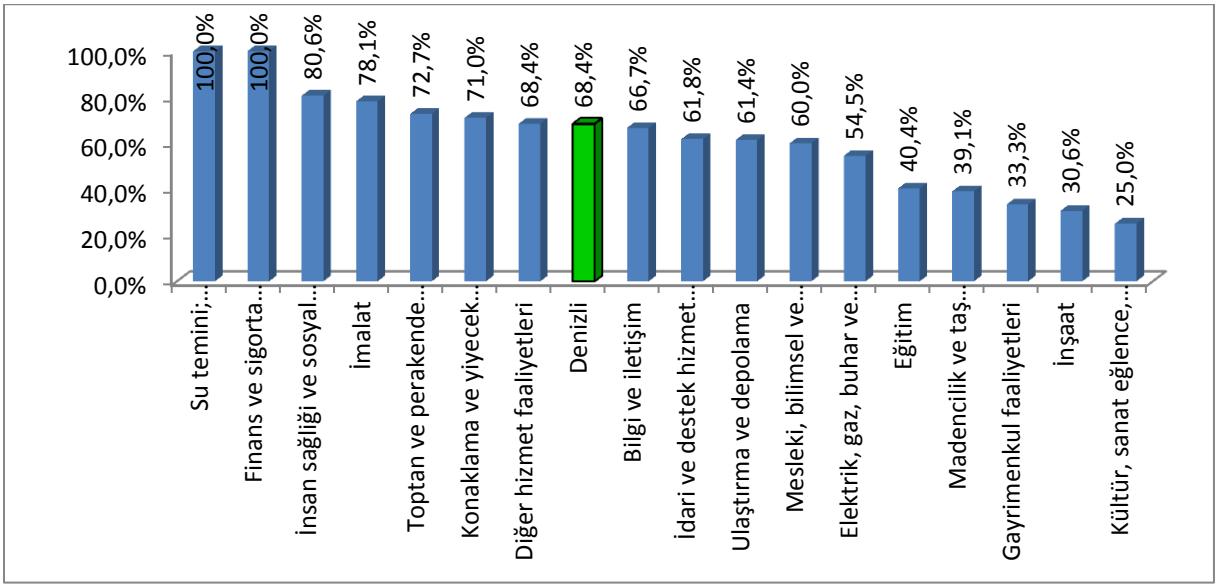

Kaynak: İPA 2016

Grafik 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Denizli ilinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise İnşaat ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

SEKTÖRLER	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	-	100,0%	-	-	-	25,9%
İmalat	0,8%	96,6%	30,0%	0,6%	1,2%	40,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	100,0%	33,3%	-	-	66,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	100,0%	33,3%	-	-	66,7%
İnşaat	2,7%	100,0%	24,3%	-	2,7%	40,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1,1%	93,5%	33,7%	-	1,1%	37,0%
Ulaştırma ve depolama	-	100,0%	18,5%	0,0%	3,7%	51,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	-	94,1%	44,1%	-	-	50,0%
Bilgi ve iletişim	-	100,0%	-	-	-	50,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Gayrimenkul faaliyetleri	-	-	-	-	-	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	86,7%	46,7%	-	-	26,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-	95,2%	42,9%	-	-	42,9%
Eğitim	-	86,6%	53,7%	-	-	46,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-	84,0%	44,0%	-	-	24,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	100,0%	-	-	-	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	-	95,7%	4,3%	-	4,3%	31,7%
Genel Toplam	**0,8%**	**95,5%**	**31,1%**	**0,3%**	**1,2%**	**39,6%**

Kaynak: İPA 2016

Denizli'de çalışma kapsamında ziyaret edilen iş yerlerinden yüzde 68'i herhangi bir Kurum hizmetinden faydalandığını dile getirmiş ve yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere hangi sektörde hangi hizmetlerin daha fazla faydalandığı incelenmiştir.

İmalat sektörüne ait ziyaret edilen ve Kurum hizmetlerinden faydalandığını bildiren iş yerlerinin İŞKUR'un tüm hizmetlerinden belli oranda yararlandığı görülmektedir. En fazla yararlanılan hizmet ise eleman talebi ve mevzuat danışmanlığıdır. Bu sektöre ait işverenler kısa çalışma ödeneği ve çalışanlara yönelik eğitim hizmetinden daha az oranda faydalanmaktadırlar.

Tablo detaylı incelendiğinde hemen hemen tüm sektörlerde en fazla kullanılan hizmetin eleman talebi olduğu görülmektedir. İşverenler yüzde 95,5 oranında eleman talebini kullanırken gayrimenkul faaliyetleri sektöründe hiçbir Kurum hizmetinin kullanılmadığı yönünde cevap alınmıştır.

Grafik 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Denizli ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Grafik 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

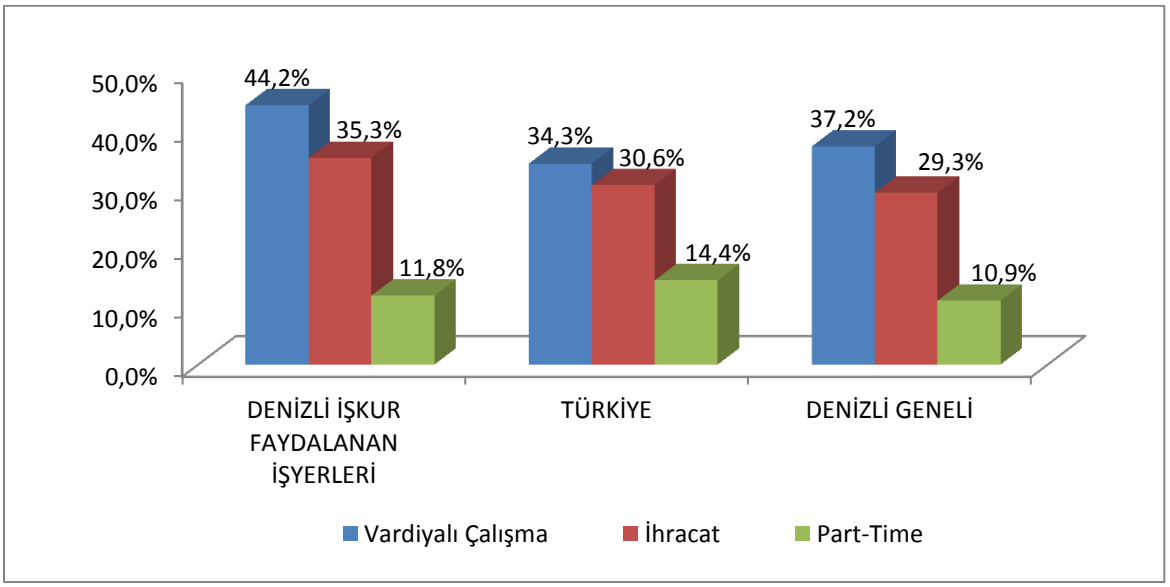

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Denizli ilinde ise bu oran yüzde 44,2 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Denizli ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 37,2'si vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Denizli ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma, ihracat ve part-time çalışma yapmaktadır.

Mevcut İstihdam

Denizli ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Denizli ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 88 bin 457 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise çalışanların %65,5'lik kısmını erkekler, %35,5'lik kısmını ise kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	697	108	805
İmalat	36.149	20.794	56.943
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	930	225	1.155
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	119	23	142
İnşaat	3.266	692	3.958
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	6.555	2.961	9.516
Ulaştırma ve depolama	2.108	293	2.401
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.179	659	1.838
Bilgi ve iletişim	36	14	50
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	13	19
Gayrimenkul faaliyetleri	146	58	204
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	424	338	762
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2.600	1.185	3.785
Eğitim	597	700	1.298
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	769	1.239	2.008
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	200	26	226
Diğer hizmet faaliyetleri	2.121	1.225	3.346
Genel Toplam	**57.903**	**30.554**	**88.457**

Kaynak: İPA 2016

Çalışmanın yapıldığı firmaların ait olduğu sektörler içerisinde en fazla çalışana sahip sektör İmalattır. Bu sektörde toplam çalışan sayısı 56 binin üstündedir. İmalat sektörünü 9.516 çalışanla Toptan Ve Perakende Ticaret, 3 bin 958 çalışanla İnşaat, 3 bin 785 çalışanla İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve 2 bin 401 çalışanla Ulaştırma Ve Depolama sektörü takip etmektedir.

Birçok sektörde erkek çalışan sayısı kadın çalışan sayısından fazla olsa da finans ve sigorta faaliyetleri, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile eğitim sektöründe kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından fazladır.

Erkeklerin en fazla çalıştığı sektörler sırasıyla; İmalat, Toptan Ve Perakende Ticaret; İnşaat, Ulaştırma Depolama Ve İdari Destek Hizmet Faaliyetleridir.

Kadınların en fazla çalıştığı sektörler ise sırasıyla; İmalat, Toptan Ve Perakende Ticaret, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İdari Destek Hizmet Faaliyetleri Ve Eğitim sektörüdür.

Çalışma kapsamında sadece 1 işyeri bulunan Bilgi Ve İletişim sektörü, 3'er iş yeri bulunan Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor Faaliyetleri en az çalışanın bulunduğu ilk üç sektördür.

Grafik 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

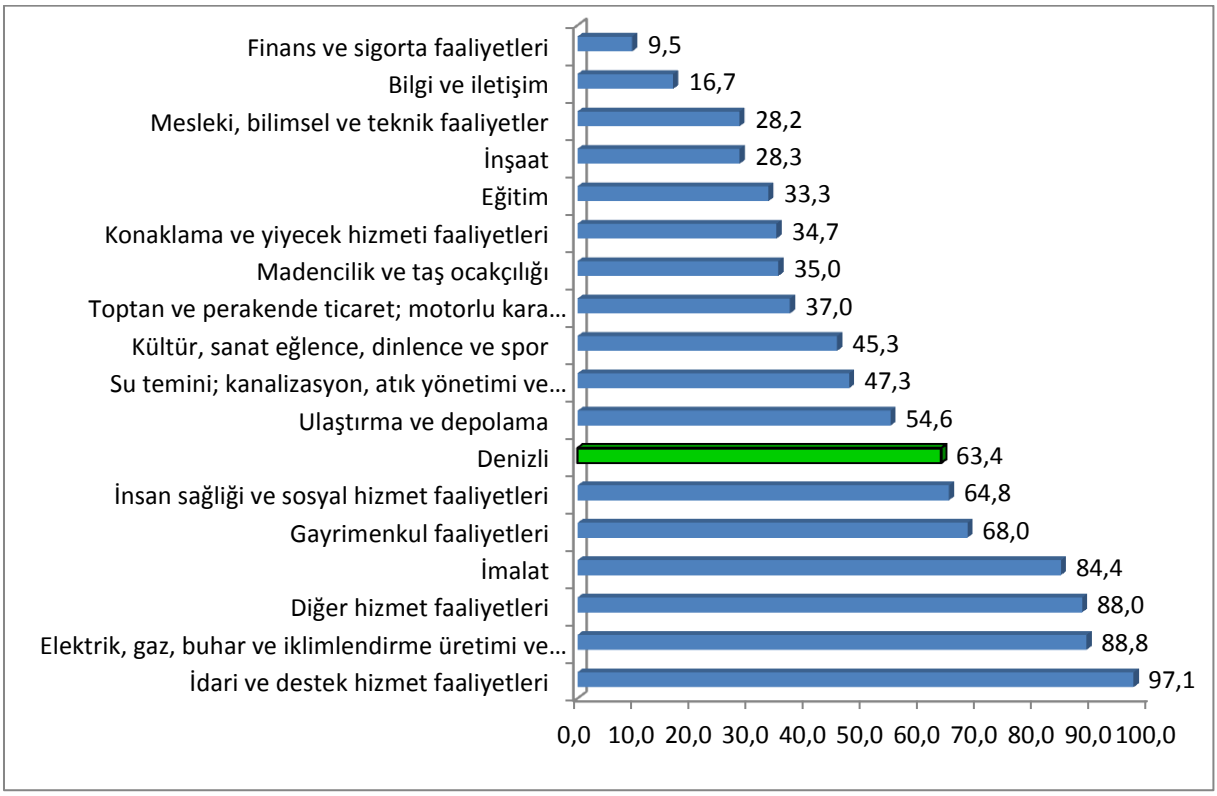

Kaynak: İPA 2016

Sektörlerdeki iş yeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir iş yerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 14'te sektörlerde bir iş yerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Denizli ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 63,4'tür. Ortalama çalışan sayıları sektörlere göre incelendiğinde, ilk sırada 97,7 çalışan ortalamasıyla İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, üçüncü sırada Diğer Hizmet faaliyetleri, dördüncü sırada da İmalat sektörü gelmektedir. Ortalama çalışan sayısı en az olan sektörler ise İnşaat, Bilgi Ve İletişim, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörüdür.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4.911	3.109	8.020
Hizmet Ve Satış Elemanları	5.030	2.121	7.151
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5.671	4.850	10.521
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	168	112	279
Profesyonel Meslek Mensupları	3.062	2.550	5.612
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	13.256	6.808	20.063
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	4.546	1.136	5.683
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	20.252	9.651	29.903
Yöneticiler	1.007	218	1.226
Genel Toplam	**57.903**	**30.554**	**88.457**

Kaynak: İPA 2016

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımını gösteren tablo incelendiğinde; çalışanların yaklaşık üçte birinin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda yer aldığı görülmektedir. Bu meslek grubunda Dokumacı, Makineci gibi mesleklerin yer alması ve Denizli ilinin sektörel yapısı nedeniyle bahsedilen mesleklerde çalışanların fazla olması bu durumun ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunu sırasıyla, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	5.311	3.685	8.996
5-9	8.765	4.562	13.327
10-14	6.477	3.241	9.718
15-19	7.367	3.828	11.195
20-24	11.402	7.511	18.913
25+	18.582	7.727	26.308
Genel Toplam	**57.903**	**30.554**	**88.457**

Kaynak: İPA 2016

Üstte bulunan Tablo 12 incelendiğinde çalışanların 25 ve daha fazla geçmişe sahip iş yerlerinde bulunduğu genç iş yerlerinin payının bu oranlama da daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Cinsiyet bazında incelendiğinde yine 20 yaş ve üzeri iş yerlerinin de yaklaşık olarak tüm çalışanların yarısını istihdam ettiğini söyleyebiliriz.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Şoför-Yük Taşıma	Konfeksiyon İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Mermer İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Konfeksiyon İşçisi
Güvenlik Görevlisi	Kumaş Paketleme İşçisi	Mermer İşçisi
Makineci (Dikiş)	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Boyahane Tesis Takip İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Konfeksiyon İşçisi	Kalite Kontrolcü-Tekstil	Şoför-Yük Taşıma
Büro Memuru (Genel)	Mermer İşçisi	Güvenlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Muhasebeci	Kumaş Paketleme İşçisi
Pazarlamacı	Bilgisayar Eğiticisi	Boyahane Tesis Takip İşçisi

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde çalışan sayısı en fazla olan ilk on mesleğe bakıldığında kadın ve erkek işçilerin ağırlıklı olarak tekstil sektöründeki mesleklerde çalıştığı görülmektedir. Çalışan sayısı en fazla olan meslekler incelendiğinde kadın işçilerin ağırlıklı olarak Makineci (Dikiş) mesleğinde; erkek işçilerin ağırlıklı olarak Dokumacı Makineleri Operatörü/Dokumacı mesleğinde çalıştığı görülmektedir. Denizli ilinde tekstil sektöründen sonra mermer sektöründe işçilerin yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sektörde çalışan erkek işçi sayısının kadın işçi sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Çalışan sayısı en fazla olan ilk on mesleğe genel anlamda bakıldığında ilk üç mesleğin tekstil sektöründe olduğu görülmektedir. Bu mesleklerin devamında sırasıyla Temizlik görevlisi, Büro Memuru, Şoför-Yük taşıma, Güvenlik Görevlisi, Kumaş Paketleme İşçisi ve boyahane Tesis Takip İşçisi şeklinde sıralanmaktadır.

AÇIK İŞLER

Araştırma kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. İlimizde açık iş oranı 1,7 olarak değer kazanmıştır. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

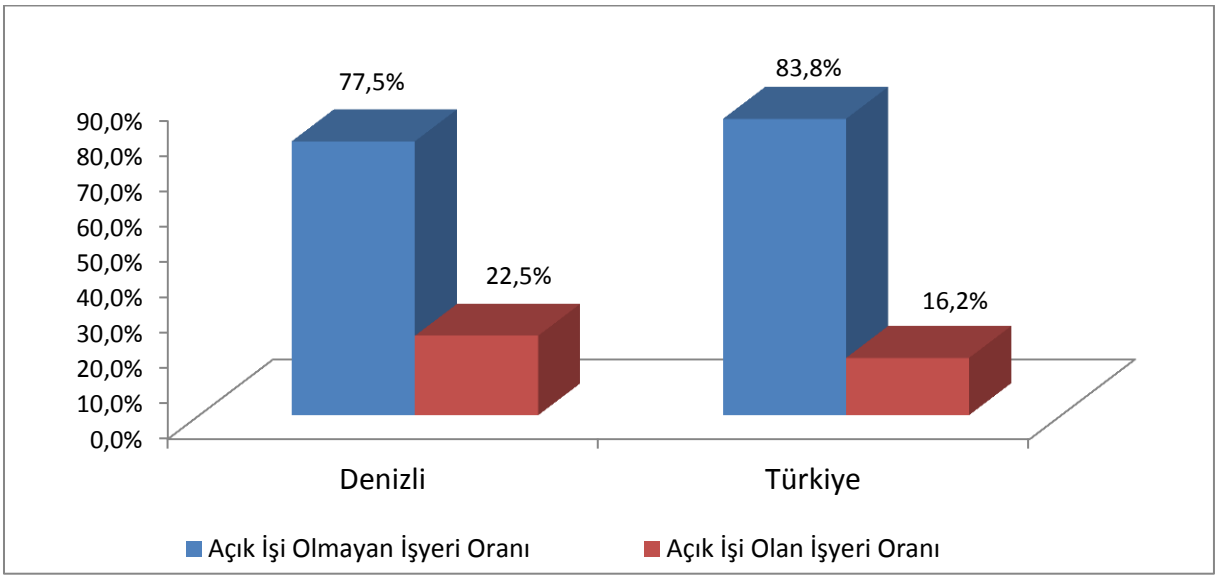

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilindeki işyerlerinin yüzde 83,8'i açık işi olduğunu belirtmiştir. Geçtiğimiz yıl yapılan çalışmada aynı oran yüzde yirmilerdeyken bu yıl bu denli artması Denizli işgücü piyasasının önceki yıllara göre daha canlı olduğunu göstermektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 16,2'dir. Denizli'de açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden oldukça yüksektir.

Denizli ilinde 1395 işyerinde toplam 1.497 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	28
İmalat	971
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3
İnşaat	116
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	202
Ulaştırma ve depolama	45
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	21
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	40
Eğitim	5
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	40
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	9
Diğer hizmet faaliyetleri	15
Genel Toplam	**1.497**

Kaynak: İPA 2016

İlimizde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 64,9'uile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 13,5 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 7,7 ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla Ulaştırma ve Depolama, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemiştir. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Finans ve sigorta faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ile Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe açık iş bulunmamaktadır.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	3,4%	15,2%
İmalat	1,7%	27,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2,1%	33,3%
İnşaat	2,8%	14,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2,1%	24,1%
Ulaştırma ve depolama	1,8%	29,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,1%	23,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,1%	4,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1,0%	14,7%
Eğitim	0,4%	5,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2,0%	22,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3,7%	25,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,4%	2,6%
Genel Toplam	**1,7%**	**22,5%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Denizli ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Denizli ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98,3 kişilik dolu kadronun yanında 1,7 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. İlimizde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 22,5 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir. Denizli'de sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 29,5 ile Ulaştırma ve Depolama sektöründedir. İkinci sırada yüzde 27,3 ile İmalat sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 24,1 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü bulunmaktadır.

Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe yer alan 3 iş yerinden biri açık iş talebinde bulunmuştur. Bu bakımdan sektörde açık iş talebinde bulunan firma oranı yüzde 33 çıkmaktadır.

Sektörlere göre açık iş oranı incelendiğinde ise Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ön plana çıkmaktadır.

Grafik 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

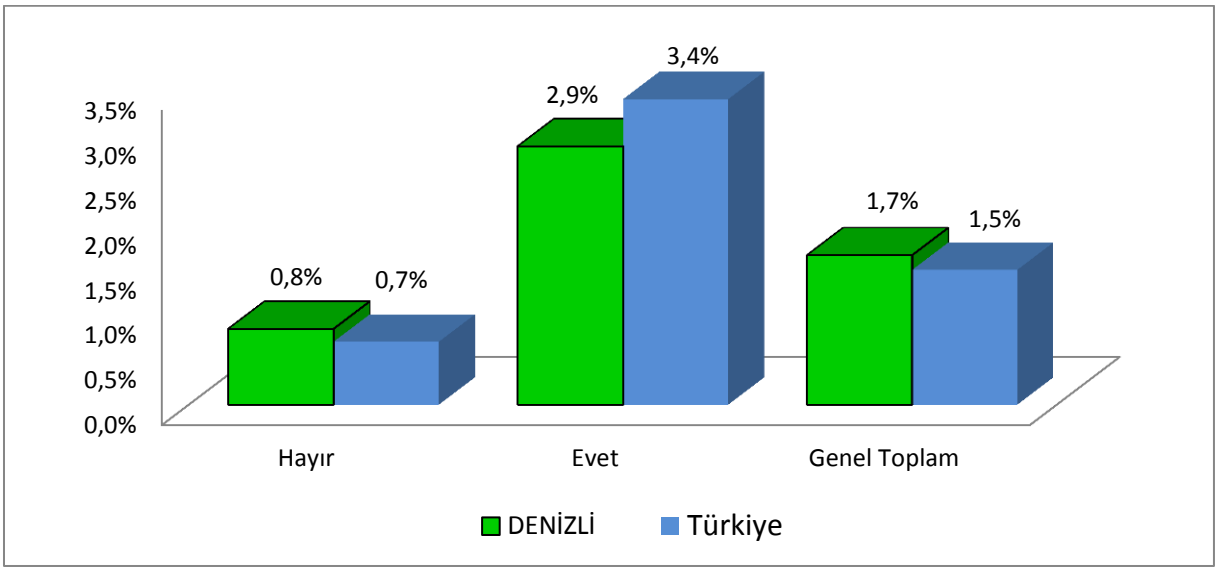

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,9 ile ülke ortalamasının altında; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,8 ile ülke ortalamasının üstünde gerçekleşmiştir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Grafik 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

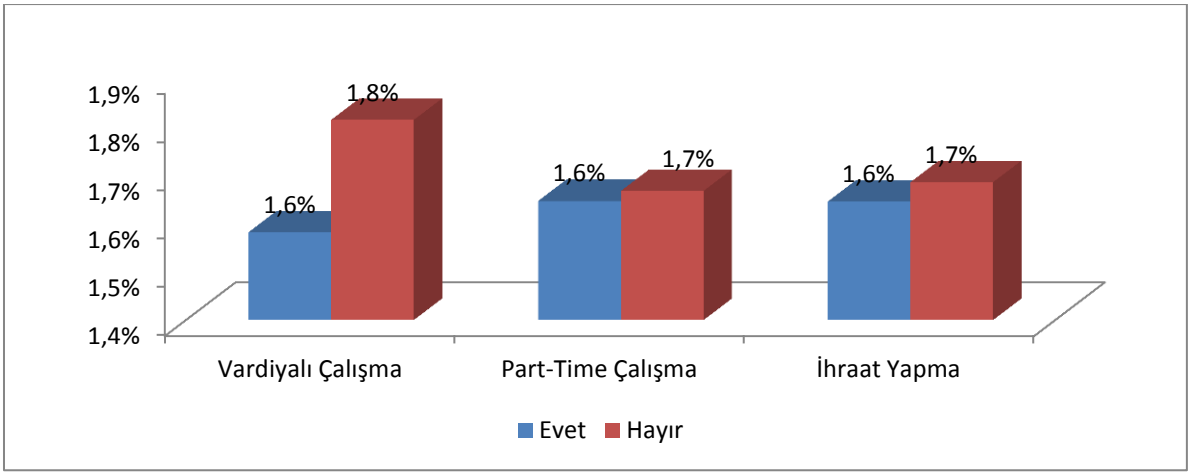

Kaynak: İPA 2016

İlimizde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 1,6, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,7'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,6, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir.

Grafik 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

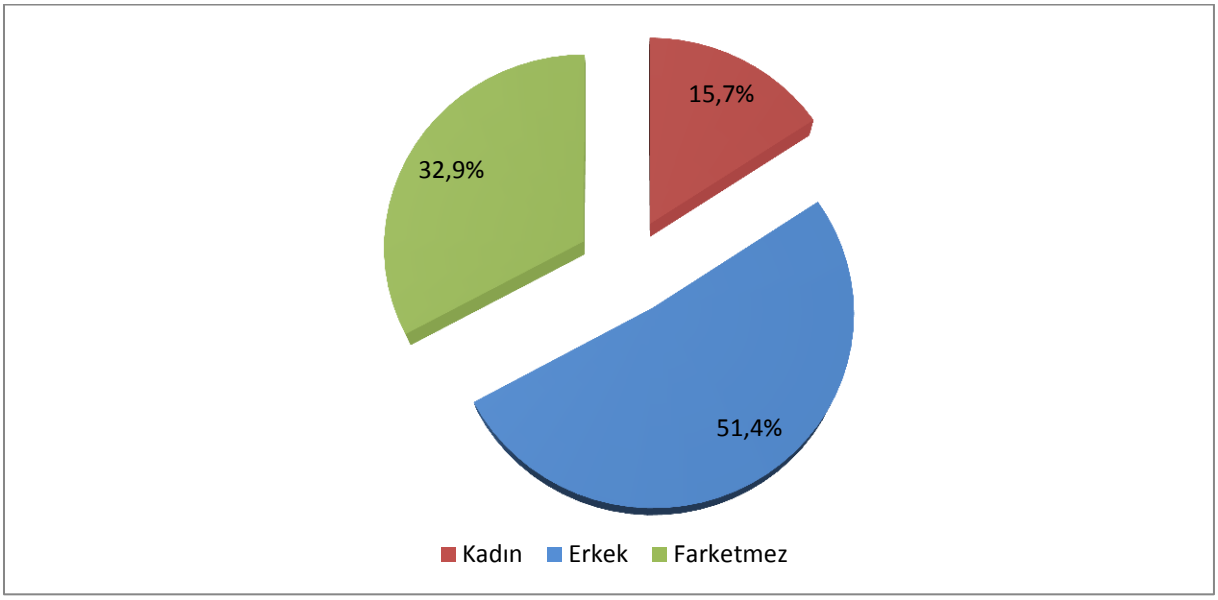

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde araştırma kapsamında açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri sorulmuş ve alınan cevaplar doğrultusunda yukarıdaki grafik oluşturulmuştur. Açık işlerin yüzde 51,4'ünde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise erkeklere göre düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 15,7 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 32,9 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Grafik 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

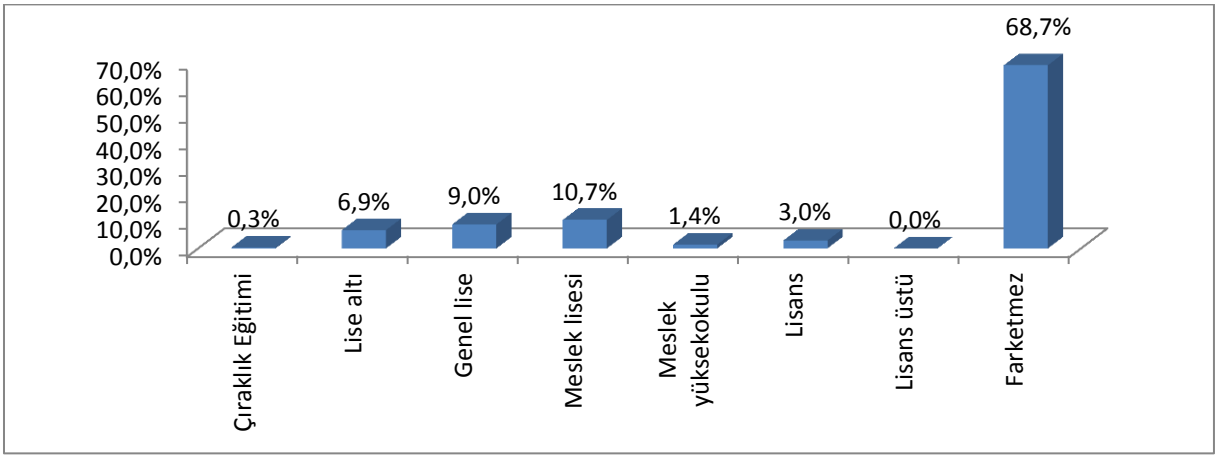

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır. Açık işlerde talep

edilen eğitim düzeyine genel olarak baktığımızda; ilk üç sıranın, genel lise, lise altı ve çıraklık eğitim şeklinde olduğunu görmekteyiz. Ön Lisans, Lisans Ve Lisansüstü eğitim düzeylerinin az tercih edilmiş olması firmaların İŞKUR aracılığıyla daha az vasıf sahibi eleman aradığını göstermektedir.

Denizli genelinde Fark Etmez seçeneğinin yüksek oranda çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide, aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapmayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "iş yerinde eğitiriz " mantığında olduklarını göstermektedir.

Örneğin Öğretmen, Mühendis, Doktor gibi mesleklerde en az lisans seviyesinde eğitim düzeyi gerekirken, Satış Danışmanı, Garson gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi gerekmeyebilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim talebini doğrudan etkilemektedir.

Grafik 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

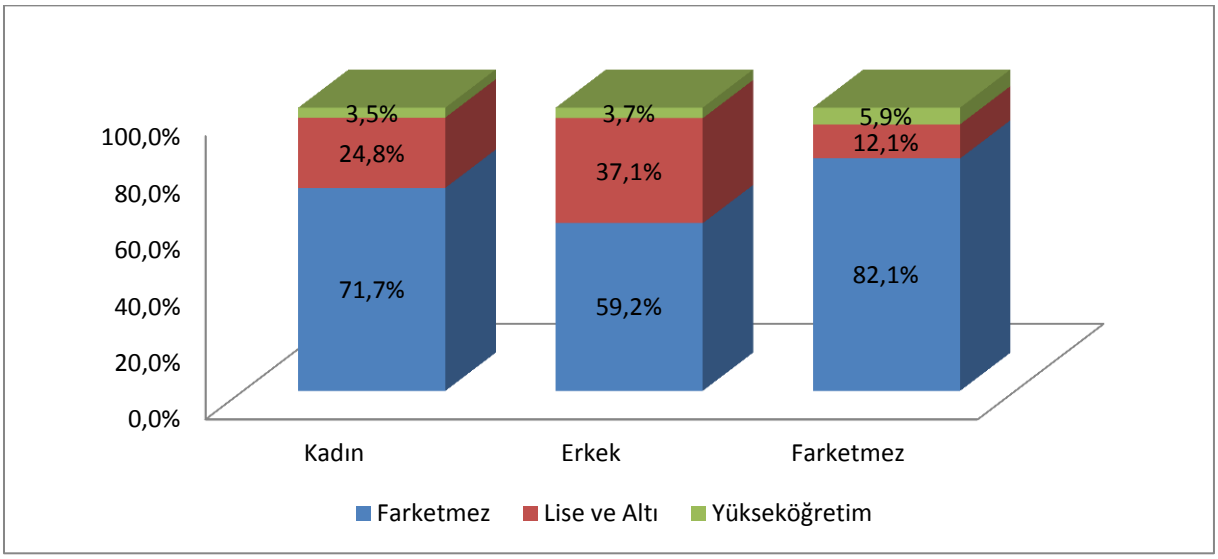

Kaynak: İPA 2016

Grafik 20'de görüleceği üzere cinsiyet bazında eğitim düzeyi fark etmez seçeneği ön plana çıkmıştır. İlimizin ekonomik yapısı ile lokomotif sektörlerin bu sonucun doğmasında etkili olduğu söylenebilir. Özellikle genel görünüm içinde yükseköğretimin payının oldukça düşük olması dikkat çekmektedir.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Farketmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
Madencilik ve taş ocakçılığı	95,8%	-	4,2%
İmalat	67,0%	30,3%	2,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	-	-
İnşaat	80,0%	15,0%	5,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	62,3%	32,7%	5,0%
Ulaştırma ve depolama	97,8%	2,2%	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	57,9%	36,8%	5,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	-	100,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	71,4%	28,6%	-
Eğitim	-	-	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	50,0%	12,5%	37,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	100,0%	-	-
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	-	-
Genel Toplam	**68,7%**	**26,9%**	**4,4%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde sektöre göre talep edilen eğitim düzeyi oranları incelendiğinde; birçok sektörde asgari talep edilen eğitim düzeyi tercihinin fark etmez şeklinde olduğu görülmektedir. İmalat, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde fark etmez seçeneğinin yanı sıra lise ve lise altı seçeneği de işverenler tarafından değerlendirmeye alınmıştır.

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Eğitim sektörü ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetlerdir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş veren sektör bulunmazken sadece fark etmez seçeneğini işaretleyen işverenlerin bağlı bulunduğu sektörler ise; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve Diğer Hizmet Faaliyetleridir. Buradan çıkarılacak sonuç ise bu sektörlerde yer alan iş yerleri şu an için vasıfsız eleman aramaktadır şeklinde olabilir.

Grafik 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

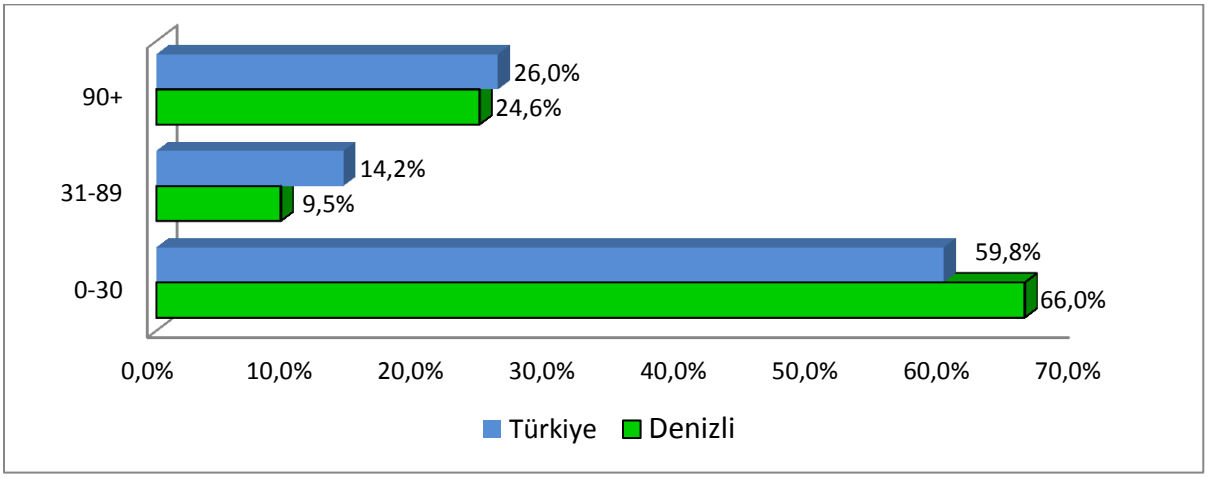

Kaynak: İPA 2016

Arama kanalına göre açık işlerin arama sürelerine bakıldığında Denizli ile Türkiye geneli benzerlik göstermektedir. İlimizde açık işlerin yüzde 66'sı 30 gündür aranmakta, yüzde 24,6'sı 90 günden fazla bir süredir aranmaktadır ve yüzde 9,5'i ise 30 ila 90 gün arasında aranmaktadır. 90 ve üzeri eleman taleplerinin temininde güçlük çekilen mesleklerde olduğu olasıdır.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	76,0%	67,7%	58,5%	66,0%
31-89	2,7%	10,8%	10,7%	9,5%
90+	21,3%	21,5%	30,8%	24,6%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında bakacak olursak Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 76 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 67,7 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi oldukça düşük orandayken erkeklerde yüzde 10,8 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde cinsiyetler arasında fazla fark bulunmamaktadır. Fakat en yüksek oranda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde, yüzde 30,8 oranında gerçekleşmiştir.

Grafik 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

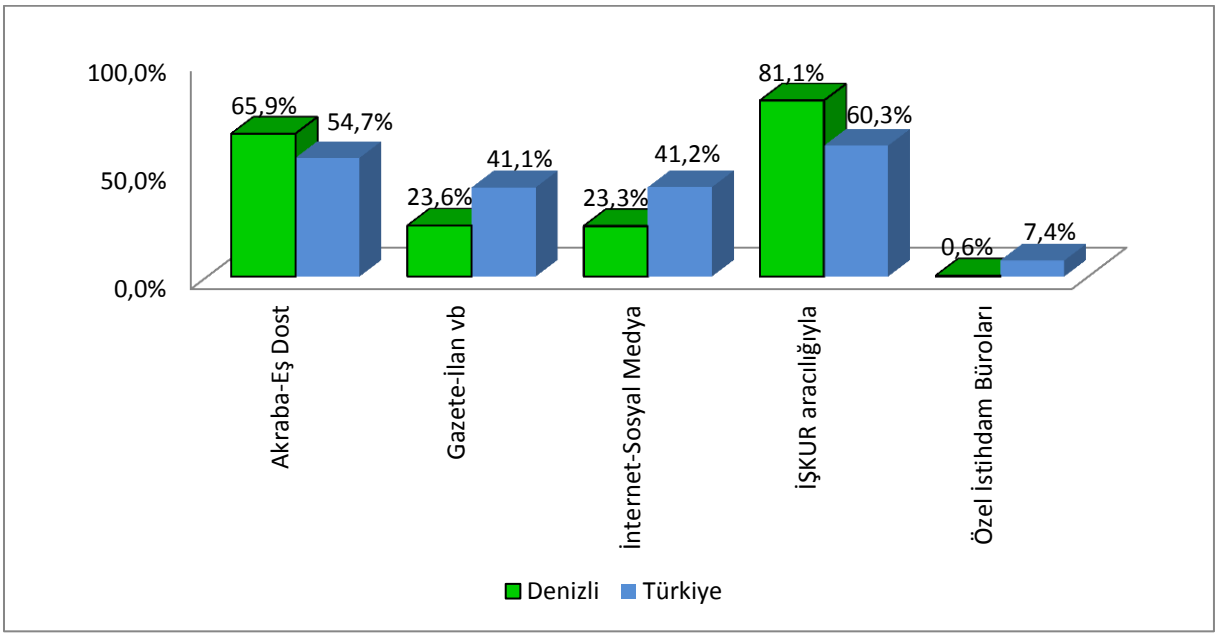

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Grafik 22'de Denizli ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. İlimizde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 81,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Denizli ilinde işverenler daha sonra akraba, eş-dost arama kanalını kullanmıştır. Gazete-ilan vb ile İnternet-sosyal medya arama kanalları da yakın oranlarda gerçekleşmiştir. Bu üç arama kanalı için Türkiye gerçekleşmelerinin Denizli iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Ancak özel istihdam bürolarının kullanılması hem Denizli ili hem de Türkiye geneli için yakın oranlarda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	-	-	-	100,0%	-
Lise altı	58,2%	12,1%	20,2%	89,5%	-
Genel lise	60,0%	28,6%	21,4%	85,5%	0,7%
Meslek lisesi	27,4%	54,2%	60,9%	87,3%	2,0%
Meslek yüksekokulu	30,7%	16,4%	69,8%	78,9%	-
Lisans	43,5%	39,0%	28,7%	75,9%	4,6%
Lisansüstü	75,4%	18,9%	16,9%	79,0%	0,2%
Fark etmez	75,4%	18,9%	16,9%	79,0%	0,2%
Genel Toplam	**65,9%**	**23,6%**	**23,3%**	**81,1%**	**0,6%**

Kaynak: İPA 2016

Tüm eğitim seviyelerinde İŞKUR en fazla tercih edilen arama kanalı olmuştur. Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde ise İŞKUR tek kullanılan arama kanalı konumundadır. Lise altı seviyelerinde İŞKUR yüzde 89,5, akraba eş-dost 58,2 iken özel istihdam büroları hiç kullanılmamıştır. Özellikle lisans mezunu taleplerinde Özel istihdam bürolarının kullanıldığı bunun dışındaki eğitim seviyelerinde bu arama kanalının rağbet görmediği anlaşılmaktadır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR'u ve akraba eş-dost arama kanalını kullanmışlardır.

Grafik 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Grafik 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

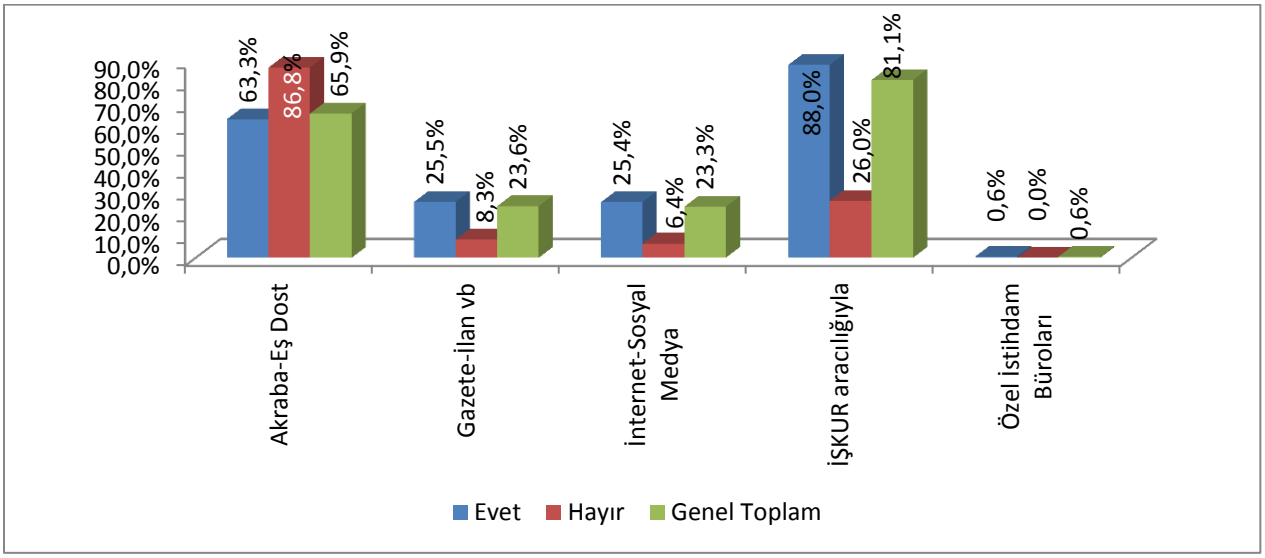

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 88 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 26'da kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamış olan işverenler çalışma sırasında açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 0,6 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını hiç kullanmamışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	2	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	2	1	2	2
Takım Çalışması	3	3	3	3		3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4	5	4
Bilgisayar kullanımı	5	5	5	6	3	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	7	9	7		6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	6	7	5	4	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	8	6	8		8
Proje Tabanlı Çalışma	9	9	8	9		9
Yabancı Dil	10			10		10

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Denizli ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra, Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış ve Pazarlama ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe sadece İŞKUR arama kanalı için ilk sırada değil ikinci sırada yer almıştır. Diğer bütün arama kanalları için bu beceri hep ilk sırada yerini almıştır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	64
Hizmet Ve Satış Elemanları	106
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	124
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	4
Profesyonel Meslek Mensupları	43
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	467
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	41
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	646
Yöneticiler	1
Genel Toplam	**1.497**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş sayıları meslek gruplarına göre incelenmiş ve yukarıdaki tablodan edinilen bilgiler ışığında en fazla açık işin ilimizde en fazla rağbet gören makineci ve dokumacı gibi mesleklerin yer aldığı Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ikinci sırada Nitelik gerektirmeyen Meslekler ise üçüncü sıradadır. Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ile Yöneticiler meslek grupları ise çok az sayıda açık iş sayısına sahiptir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	1,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,8%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2,1%
Yöneticiler	0,1%
Genel Toplam	**1,7%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık iş oranları incelendiğinde en fazla açık iş oranının %2,3 ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. En fazla açık işe sahip mesleklerin bulunduğu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubuna ait açık iş oranı ise %2,1 ile ikinci sırada yer almıştır. En az açık iş oranına sahip meslek grupları ise Yöneticiler, Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlardır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6,2%	4,5%	2,9%	4,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	13,7%	5,6%	6,3%	7,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	21,0%	5,9%	5,8%	8,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	2,2%	1,2%	5,7%	2,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	15,1%	39,8%	25,5%	31,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,3%	3,9%	1,7%	2,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	40,0%	38,7%	51,6%	43,2%
Yöneticiler	0,4%	-	-	0,1%

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 40 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 21 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 15,1 oranında Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve yüzde 13,7 oranında ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında olduğu görülmektedir.

Cinsiyet ayrımının olmadığı taleplerde Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar Meslek Grubunda yoğunlaşması ise dikkat çeken bir başka noktadır.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Yöneticiler	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	5	3	2	1	1	1	1		1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	8	2	3	2		2
Takım Çalışması	6	4	3	10	3	2	3		3
İletişim ve İfade Yeteneği	3	2	5	4	6	7	4	3	4
Bilgisayar kullanımı	2	8		2	8	5	6		5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	7	4	5	7	8	5	2	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	6		3	5	6	7		7
Satış ve Pazarlama Becerisi		5		9	9	4	8	1	8
Proje Tabanlı Çalışma	8			6	4	10			9
Yabancı Dil		9		7		9			10

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerde talep edilen beceri düzeylerini gösteren Tablo 23 incelendiğinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda aranılan en önemli beceriler; bilgisayar kullanımı ve iletişim-ifade yeteneğidir. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda ise fiziksel ve bedensel yeterlilik, iletişim ve ifade yeteneği ile yeterli mesleki ve teknik bilgi tecrübedir. Tesis ve Makine Operatörleri ile Montajcılar meslek grubunda öne çıkan beceriler; yeterli mesleki bilgi ve tecrübe, takım çalışması ve fiziki ve bedensel yeterliliktir. Tablo detaylı incelendiğinde işverenlerin açık işlerin hemen hepsine başvuracak adayların fiziki yeterliliğin yanı sıra yeterli mesleki bilgi ve tecrübe noktasında da yetkin olmasını istemektedirler. Yabancı dil, proje tabanlı çalışma ve satış ve pazarlama becerisi gibi daha üst düzey beceriler ise ilin açık iş potansiyeli sebebiyle işverenler tarafından az tercih edilmiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	57,8%	11,7%	19,3%	66,3%	-
Hizmet Ve Satış Elemanları	56,3%	36,9%	9,8%	84,4%	-
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	74,7%	22,9%	11,0%	85,4%	-
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	75,0%	-	-	100,0%	-
Profesyonel Meslek Mensupları	50,5%	43,4%	25,1%	74,6%	4,8%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	62,7%	27,4%	38,1%	78,9%	0,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	62,1%	26,0%	35,7%	60,9%	5,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	70,2%	18,6%	16,7%	84,6%	-
Yöneticiler	-	-	100%	-	-

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları; Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işler yüzde 80'nin üzerinde İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri de Akraba eş-dosttur. Akraba eş-dostun en çok kullanıldığı meslek grubu ise Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. Bu meslek grubunda açık işlerin yüzde 74,7'si akraba eş-dost arama kanalı ile karşılanmaya çalışılmıştır. Geriye kalan diğer meslek gruplarında hep en fazla oranda İŞKUR 'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

MESLEKLER	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Takım Çalışması	İletişim ve İfade Yeteneği	Bilgisayar kullanımı	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Satış ve Pazarlama Becerisi
MAKİNECİ (DİKİŞ)	1	2	3	4		5		
MERMER İŞÇİSİ	2	1	3	5			4	
DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ / DOKUMACI	1	2	3	4		6	5	
ISICAM İMAL İŞÇİSİ	3	1	2					
KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	1	3	2	5	4	6		
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	1	2	3	4				
MERMER BLOK KESME MAKİNESİ OPERATÖRÜ	1	2	3			4		
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	2	1	5	3		4		6
KUMAŞ PAKETLEME İŞÇİSİ	2	1	3					
SATIŞ DANIŞMANI	4	5	3	2		6	7	1

Kaynak: İPA 2016

En fazla açık iş olan mesleklerde aranılan becerilerin incelendiği üstteki tabloda makineci mesleği için yeterli mesleki bilgi ve tecrübe ilk sırada çıkarken fiziki ve bedensel yeterlik ikinci sırada, takım çalışması da üçüncü sırada yer almıştır. Mermer işçisi için ise işverenlerin aradığı ilk beceri fiziki ve bedensel yeterlilik olmuştur. Tablodaki çoğu mesleğe göre daha fazla vasıf isteyen satış danışmanı mesleğinde ise işverenler satış pazarlama becerisini ilk sırada, iletişim ve ifade yeteneğini ikinci sırada ve takım çalışmasını üçüncü sırada işaretlemişlerdir. Hesap yapabilme, Sorun çözme gibi üst düzey beceriler ise en fazla açık işe sahip mesleklerde çoğunlukla tercih edilmemiştir.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Isıcam İmal İşçisi	Makineci (Dikiş)
Kumaş Paketleme İşçisi	Şoför-Yük Taşıma	Mermer İşçisi
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Mermer İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Satış Danışmanı	Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	Isıcam İmal İşçisi
Makine Nakışçısı	Gaz Altı Kaynakçısı	Kumaş Paketleme İşçisi
Kasiyer	Kablo İmal Makinesi Operatörü	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Ön İplik Operatörü	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Şoför-Yük Taşıma
Konfeksiyon İşçisi	Kamyonet Şoförü	Konfeksiyon İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü
Sekreter	Güvenlik Görevlisi	Gaz Altı Kaynakçısı

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci(Dikiş), Mermer İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Isıcam İmal İşçisi, Kumaş Paketleme İşçisi, Kalite Kontrolcü-Tekstil, Şoför-Yük Taşıma, Konfeksiyon İşçisi, Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü ve Gaz Altı Kaynakçısıdır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Makineci (Dikiş), Kumaş Paketleme İşçisi, Kalite Kontrolcü-Tekstil, Satış Danışmanı, Makine Nakışçısı, Kasiyer ve Ön İplik Operatörüdür.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de G Isıcam İmal İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Mermer İşçisi, Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü, Gaz Altı Kaynakçısı, Kablo İmal Makinesi Operatörü, Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Kamyonet Şoförü, Ahşap Mobilya İmalatçısı ve Güvenlik Görevlisi meslekleridir.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	2	2
Takım Çalışması	3	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	8	5	6	5
Bilgisayar kullanımı	7	6	8	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	7	5	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	9	7	8
Proje Tabanlı Çalışma	9	8	10	9
Yabancı Dil	10	10	9	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi iken, kadınlarda ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci öncelik de Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Denizli ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Grafik 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

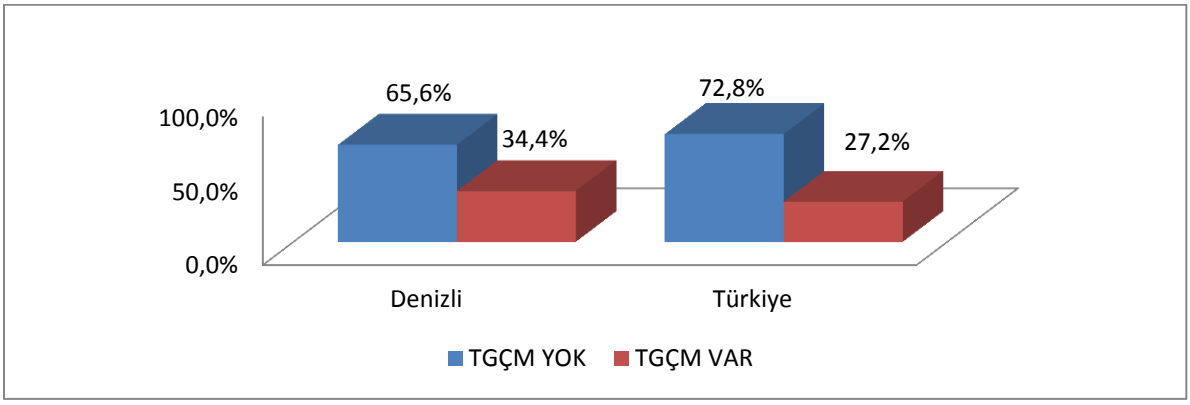

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Denizli ilinde ise 20+ istihdamlı 1.395 işyeri çalışmaya cevap vermiş, 1 temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 34,4 ile Denizli ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Grafik 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

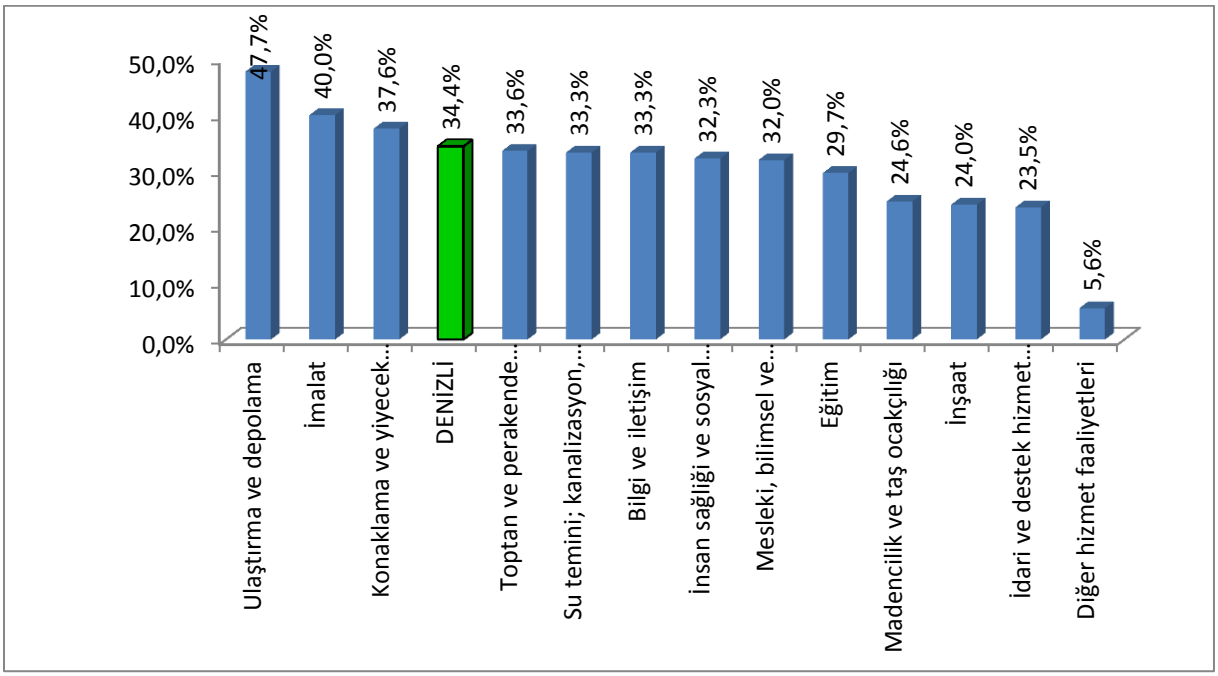

Kaynak: İPA 2016

İlimizde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Ulaştırma ve Depolama, İmalat ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir.

İnşaat sektörü gibi Denizli ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	1.149
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	279
İnşaat	194
Ulaştırma ve depolama	64
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	52
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	33
Eğitim	33
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	30
Madencilik ve taş ocakçılığı	25
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13
Diğer hizmet faaliyetleri	12
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**1.887**

Kaynak: İPA 2016

İlimizde 1.887 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü ve Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Denizli ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 75 'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde iş yeri ve çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

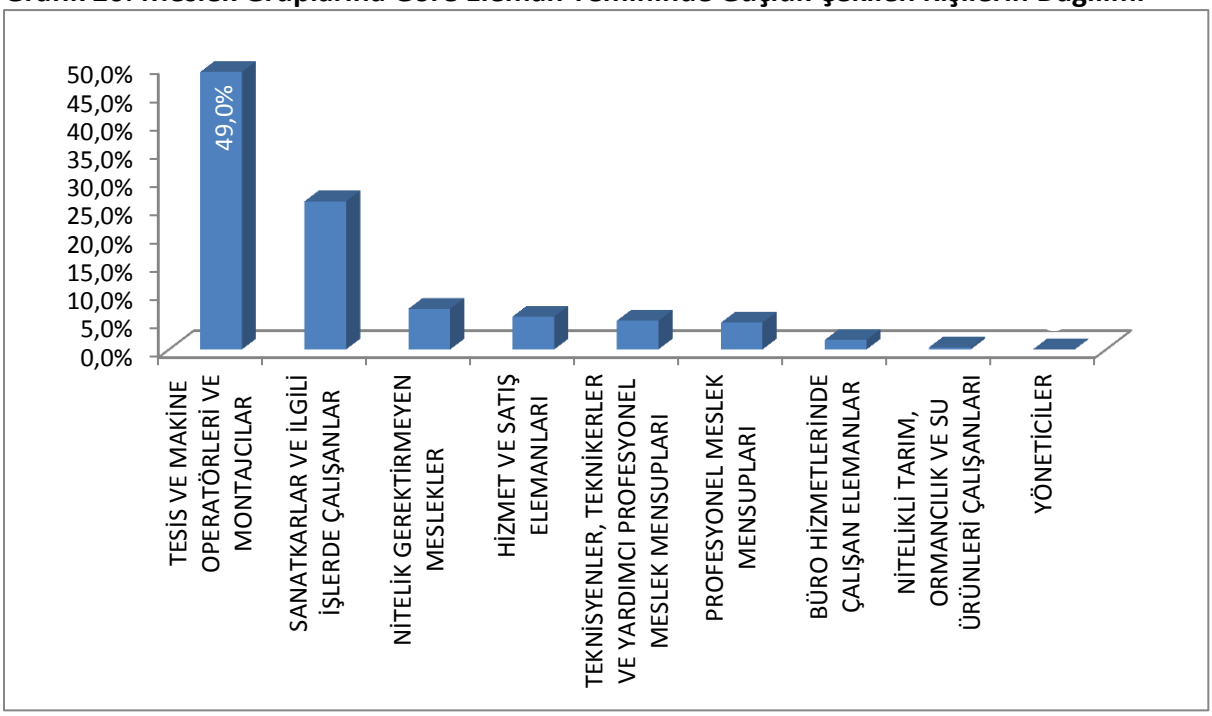

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 924 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri İle Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 49'u bu meslek grubunda yer almaktadır. Daha sonra sırayı yüzde 26,1'lik pay ve 493 kişi ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 7,2'lik pay ve 136 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grupları takip etmektedir.

Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Oranı
MAKİNECİ (DİKİŞ)	19,9%
DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ / DOKUMACI	9,8%
MERMER İŞÇİSİ	4,9%
ASFALT İŞÇİSİ	2,5%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	2,1%
GAZ ALTI KAYNAKÇISI	2,0%
KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	1,8%
KAĞIT İMAL İŞÇİSİ	1,6%
AHŞAP MOBİLYA İMALATÇISI	1,4%
SATIŞ DANIŞMANI	1,4%

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sıralamasında tabloda da görüldüğü üzere Makineci (Dikiş) mesleği yüzde 19,9'luk oranıyla ilk sıradadır. En fazla açık iş talebi bulunulan mesleklerde de Makineci mesleği ilimizde ilk sıradadır. Tekstil sektöründe önde gelen illerden olan Denizli 'de Makineci, Dokumacı Ve Makine Nakışçısı gibi mesleklerin çok fazla açık ise sahip olması ve bu mesleklerin temininde güçlük çekilmesi gayet olasıdır. Bu mesleklerde çok fazla sirkülasyonun olması, firmaların kalifiye eleman bulamaması ve bu mesleklerde alttan yetişen eleman bulunmaması araştırma sonuçlarına bu şekilde yansımıştır. İlk on meslekte temininde güçlük çekilme oranı %47,4 iken, diğer mesleklerde %43,6'dır.

Grafik 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

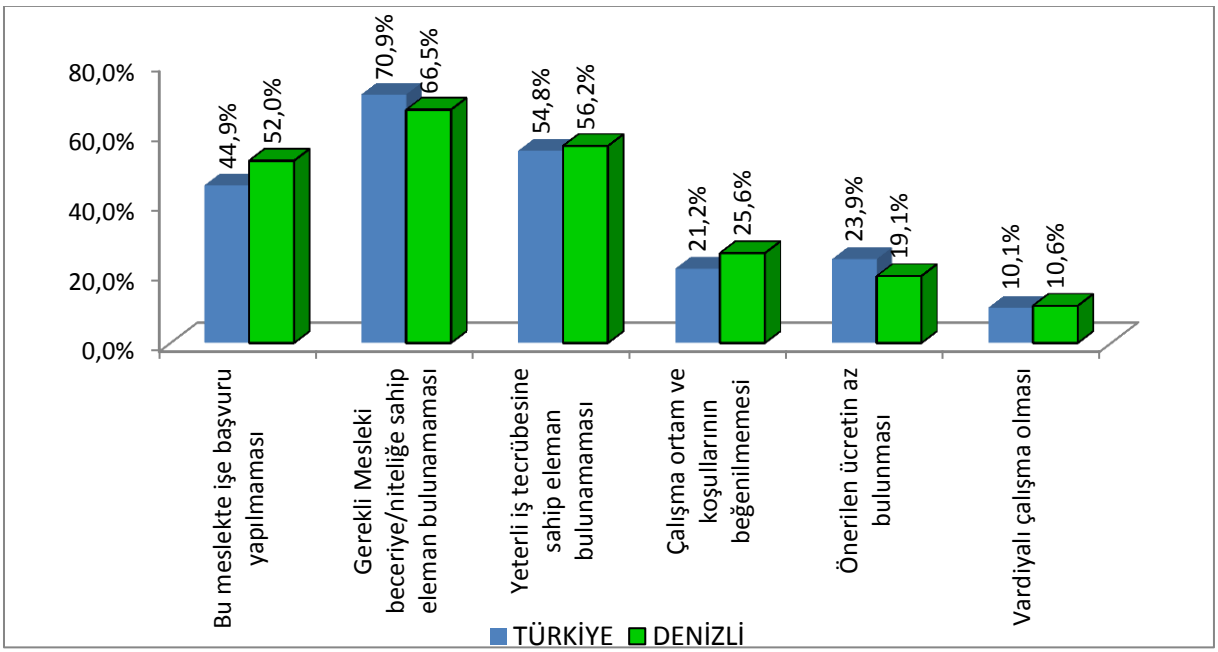

Kaynak: İPA 2016

2016 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Yapılması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2016 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 27'de karşılaştırılmıştır. İş yerleri

eleman temin ederken “gerekli mesleki beceriye /niteliğe sahip eleman bulunması” nedenini hem geçen yıl hem de içinde bulunduğumuz yılda ilk sıralarda göstermişlerdir. İkinci sırada gösterilen neden yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması iken üçüncü sırada ise bu meslekte işe başvuru yapılması seçeneği yer almıştır.

Soruların işverenlere veya işveren yetkililiklerine sorulması nedeniyle işverenden kaynaklı nedenler olan Çalışma Ortam ve Koşullarının beğenilmemesi, önerilen Ücretin Az Bulunması ve Vardiyalı Çalışma Yapılması gibi nedenler daha az tercih edilmiştir.

Grafik 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

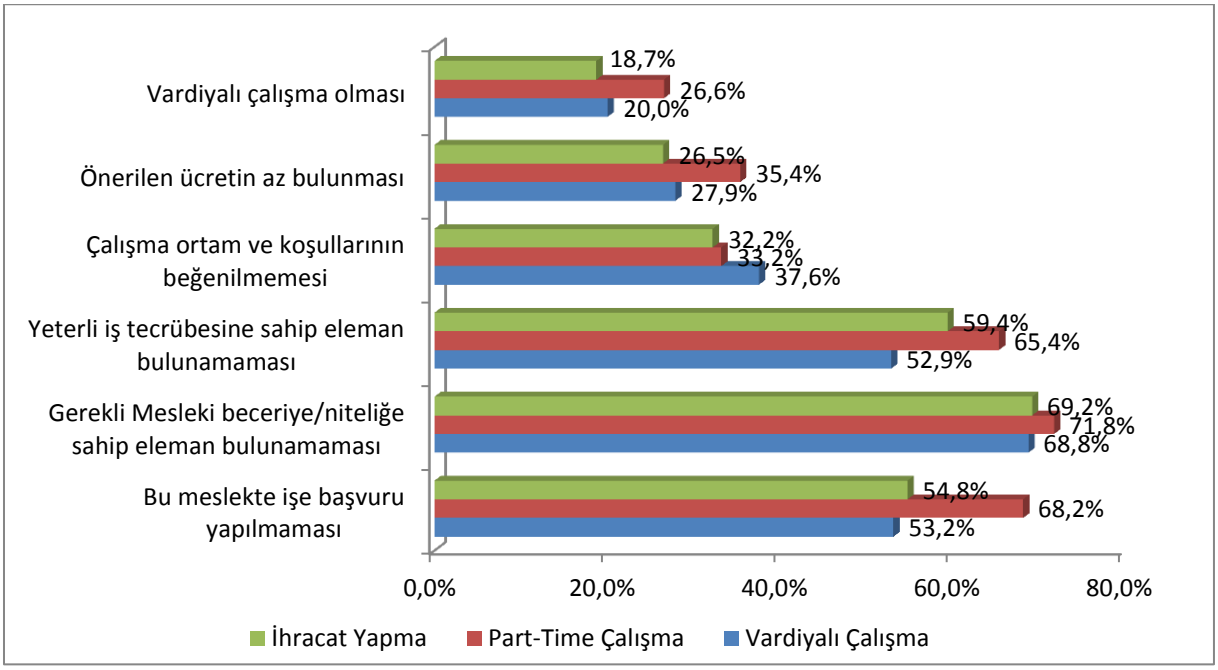

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde iş yerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, iş yerinin ihracat yapıp yapmaması gibi iş yeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Vardiyalı Çalışma Olması ve Önerilen Ücretin Az Bulunması da yine üç özelliği de taşıyan işletmelerce az oranda tercih edilmiştir.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

MESLEK GRUPLARI	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	38,7%	61,4%	51,5%	6,8%	6,3%	-
Hizmet Ve Satış Elemanları	42,0%	59,5%	45,2%	25,8%	7,7%	4,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	38,9%	64,2%	50,5%	8,5%	4,6%	0,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	71,1%	71,1%	71,1%	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	45,1%	49,9%	40,5%	4,8%	21,8%	2,6%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	60,5%	70,3%	52,6%	36,5%	31,3%	19,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	49,3%	76,1%	53,3%	30,9%	40,7%	24,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	51,9%	66,5%	62,0%	24,6%	14,2%	8,0%
Yöneticiler	-	100,0%	100,0%	-	-	-
GENEL TOPLAM	**52,0%**	**66,5%**	**56,2%**	**25,6%**	**19,1%**	**10,6%**

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, dokuz meslek grubunun hepsi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra Yöneticiler meslek grubu için ise eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin 2 tane olduğu ve tüm işverenlerce bu seçeneklerin işaretlenmesi dikkat çeken diğer bir husustur.

Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Makineci (Dikiş)	53,4%	57,3%	71,4%	23,2%	5,3%	-
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	44,1%	68,4%	54,3%	35,6%	20,9%	14,1%
Mermer İşçisi	93,4%	60,0%	60,0%	93,2%	84,1%	56,6%
Asfalt İşçisi	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Şoför-Yük Taşıma	39,8%	75,0%	55,0%	12,6%	20,2%	-
Gaz Altı Kaynakçısı	70,6%	63,8%	31,6%	43,3%	13,9%	-
Kalite Kontrolcü-Tekstil	53,6%	15,3%	46,4%	-	9,2%	-
Kağıt İmal İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	-	-	-
Ahşap Mobilya İmalatçısı	61,5%	61,5%	30,8%	38,5%	69,2%	38,5%
Satış Danışmanı	19,8%	92,1%	43,6%	11,9%	19,8%	-

Kaynak: İPA 2016

Meslekler bazında Teminde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde mermer sektöründe en önemli nedenlerin bu meslekte başvuru yapılmaması ve Çalışma ortam koşullarının beğenilmemesi yer almaktadır. Ayrıca önerilen ücretin yapılan işin niteliğine göre az olması işverence ayrı bir neden olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Satış danışmanlığı mesleğinde iş başvurusu yapanların çoğunun gerekli mesleki beceriye sahip olmadığı düşünülebilir. Çünkü teminde güçlük çekilmesinin yüzde 92 ile en önemli nedeni gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması iken başvuru yapılmaması yüzde 19 oranında bir etken olarak görülmektedir. Yine bu meslekte diğer mesleklere göre bakıldığında ücretin az bulunması ve yeterli iş tecrübesine sahip olmama teminde güçlük çekilmesine daha fazla etki etmektedir.

Şoför-yük taşıma mesleğinde, teminde güçlük nedenlerinin en başında yine gerekli mesleki beceriye/ niteliğe sahip eleman bulunamaması gerekmektedir. Yeterli tecrübeye sahip eleman olmaması ve başvurunun az olması da yine bu meslekte eleman temininde güçlüğe neden olmaktadır.

Tekstil sektöründe makineci, dokumacı ve makine nakışçısı mesleklerine bakıldığında da en önemli etkenlerin gerekli beceriye sahip eleman olmaması ile yeterli iş tecrübesine sahip olmama ve buna bağlı olarak da işe başvuru yapılmaması olduğu söylenebilir.

Gaz altı kaynakçısı mesleğinde yine işe başvuran gerekli beceriye sahip eleman azlığı dikkat çekmektedir. Bu meslekte diğer mesleklere göre bakıldığında çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi de teminde güçlük çekilme nedenlerinde pay sahibi olmuş denilebilir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Denizli ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Denizli ilinde işverenlerin yüzde 17,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 iş yerinden Türkiye ve Denizli genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ilimizde ise yüzde 2,9 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	10,1%	10,1%	24,6%	55,1%
İmalat	18,5%	2,8%	39,8%	38,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	-	36,4%	63,6%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	-	33,3%	66,7%
İnşaat	14,1%	2,5%	33,7%	49,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	17,8%	0,8%	38,7%	42,7%
Ulaştırma ve depolama	15,9%	4,5%	29,5%	50,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18,8%	2,1%	37,6%	41,5%
Bilgi ve iletişim	33,3%	-	33,3%	33,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	-	-	50,0%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	-	-	66,7%	33,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4,0%	4,0%	56,0%	36,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14,7%	5,9%	26,5%	52,9%
Eğitim	21,7%	10,8%	43,1%	24,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	22,6%	3,2%	45,2%	29,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	25,0%	-	50,0%	25,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	14,1%	5,6%	36,8%	43,4%
Genel Toplam	**17,1%**	**2,9%**	**38,5%**	**41,5%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Bilgi ve İletişim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. İstihdamlarında azalış bekleyen iş yerlerinin bulunduğu sektörler ise Eğitim, Madencilik ve Taş Ocakçılığıdır. En yüksek oranda istihdamlarında değişme olmayacağını bildiren sektörler ise Gayrimenkul Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörleridir. İlimizde bu sektörlerde çalışanların sirkülasyonunun az olması da bu sonucun doğmasında etkili olmuştur. İşverenlerin büyük oranda fikrim yok seçeneğini işaretledikleri de tablo incelendiğinde görülmektedir. Bunun sebepleri arasında piyasalardaki belirsizlikler ve ekonomik dalgalanmalar ile ülkenin içinde bulunduğu konjonktürel yapı da etkili olmuştur diyebiliriz.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50	22,1%
İnşaat	199	5,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	75	4,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	80	4,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	238	2,5%
Ulaştırma ve depolama	53	2,2%
Eğitim	29	2,2%
Bilgi ve iletişim	1	2,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	15	1,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	60	1,8%
İmalat	944	1,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	0,03%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-1	-0,1%
GENEL TOPLAM	**1.744**	**2,0%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Denizli ‘de ise bu oran, yüzde 2 olup ülke genelinin gerisinde kalmıştır.

Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Gayrimenkul Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki

Denizli ‘de beklenen bin 744 kişilik istihdam artışının yarısından fazlasının bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüne ait iken İmalat sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörüne ait olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	12	4,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	310	2,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	663	2,2%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	434	2,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	121	1,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	82	1,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	68	1,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	56	0,7%
Yöneticiler	-2	-0,2%
Genel Toplam	1744	2,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Denizli’de ise ilk sırada Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında beklenmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Denizli ilinde beklenen tüm artışın yüzde 81‘ini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları olup tüm artışın yalnızca yüzde 7,1’ini oluşturmaktadırlar.

İşverenlerin tek azalış beklediği Yöneticiler meslek grubunda ise yüzde 0,2’lik bir azalış beklenmektedir.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Güvenlik Görevlisi
Mermer İşçisi	Veterinerlik Hizmetleri İşçisi
Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü	Mermer Seleksiyon İşçisi
Kumaş Paketleme İşçisi	Traşçı (Tekstil)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Ahşap Kalıpçı
Asfalt İşçisi	Tuğla Ve Kiremit Kalıpçısı (Elle)
İnşaat İşçisi	Isıtma Ve Doğalgaz İç Tesisatçısı
Cam Balkon Sistemleri Montajcısı	Mermer Silim İşçisi
Pazarlamacı	Markör (Metal İnşaat)
Isıcam İmal İşçisi	Makine Montajcısı

Kaynak: İPA 2016

Çalışma kapsamında net istihdam artışı beklenen mesleklerin başında makineci mesleği gelmektedir. Bu mesleği firmalar tarafından en çok talep edilen ve teminin de güçlük çekilen mesleklerden olan mermer işçisi mesleği takip etmektedir. Tekstilin ve madenciliğin yoğun olarak görüldüğü ilimizde istihdam artışı beklenen meslekler genellikle bu sektörlere aittir.

Net istihdam azalışı beklenen meslekleri incelediğimizde ise Güvenlik Görevlisi, Veterinerlik hizmetleri işçisi, mermer seleksiyon işçisi, traşçı (tekstil) ve ahşap kalıpçı mesleklerindeki istihdamda daralma olacağı öngörülmektedir.

Grafik 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

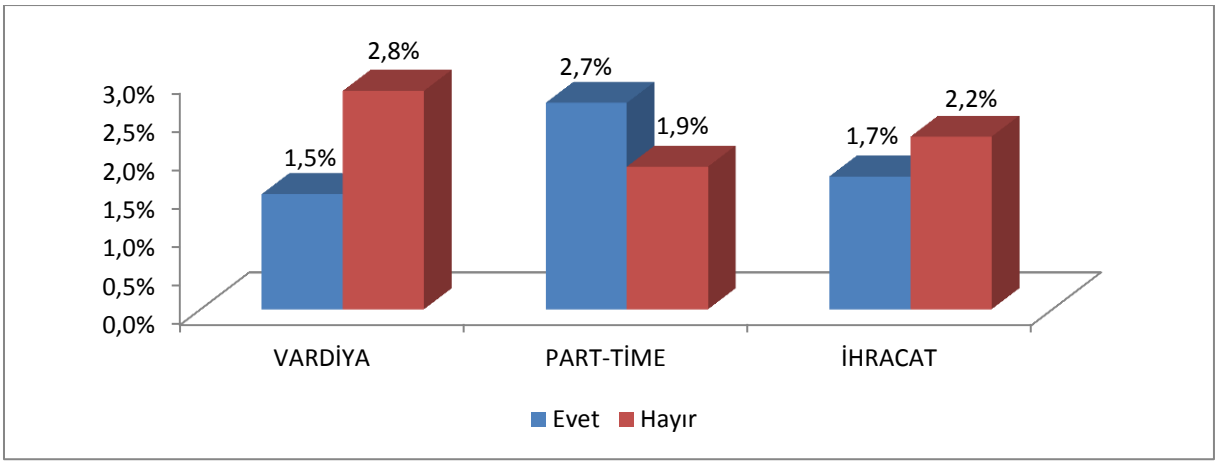

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, ve ihracat yapma olmak üzere bu özelliğe sahip işverenlerin benzer eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Fakat part-time çalışma olan iş yerlerinde net istihdam değişim oranı farklı bir eğilim göstermiştir. Part-time çalışma olan iş yerlerinde net istihdam değişim oranı %2,7 iken part-time olmayan

işyerlerinde yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiştir. Denizli ili için yüzde 2 olan net istihdam değişim oranı, vardiyalı ve ihracat yapan işyerlerinde daha düşük olarak hesaplanırken part time çalışanı olan işyerlerinde daha yüksek hesaplanmaktadır. Bu da vardiyalı çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüz dönem, bu iki özelliğe sahip olmayan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Grafik 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

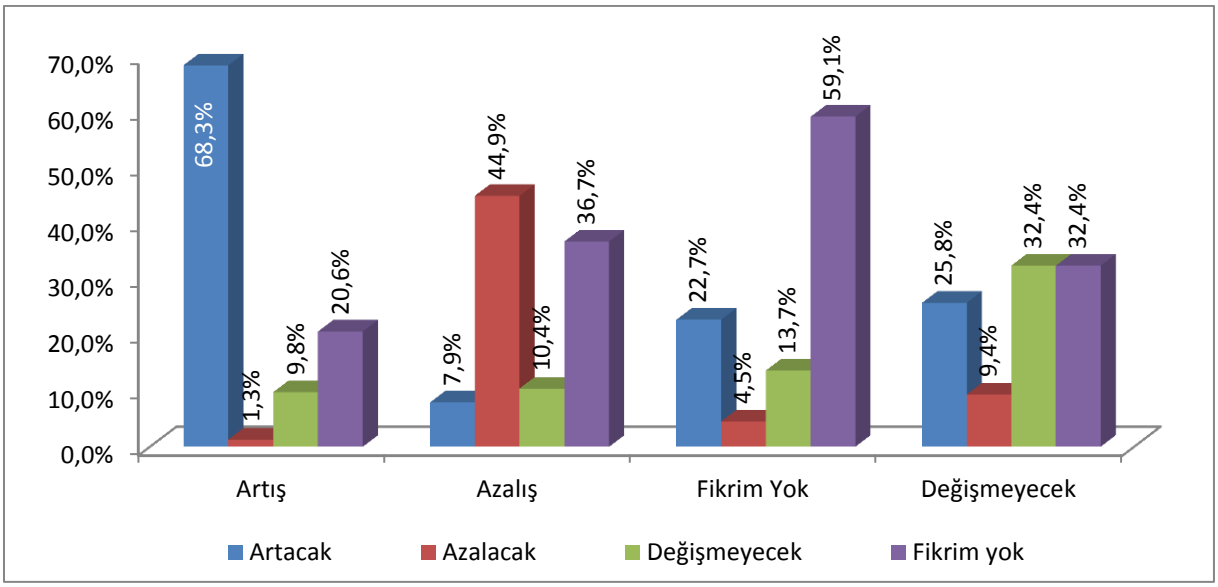

Kaynak: İPA 2016

Denizli ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 17,1'ini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 68,3'ünün beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 1,3'ü ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 1,3'ünün önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 2,9'unu oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 44,9' u beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 7,9'u beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

İşverenlerin yüzde 41,5‘lik kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 59,1’i uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 38,8‘ini oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 32,4’lük kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

2015 yılında Denizli İlinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırmasının yapılmasında öne çıkan amaçlardan bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise, işgücü piyasasında özellikle de talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve beceri gereksinimlerini tespit ederek işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları da ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Denizli ilinde temel işgücü verileri incelenecek olursa işgücüne katılım oranının 2008 yılında yüzde 53,1 iken 2013 yılına kadar 2010 yılı hariç artış göstererek yüzde 57,7 seviyesine ulaştığı görülecektir. TÜİK verilerine göre Türkiye genelinde işgücüne katılım oranı yüzde 50,8 olup, Denizli ili Türkiye genelinden daha iyi bir seviyede yer almaktadır.

Denizli ilinde istihdam oranı 2008 yılında yüzde 48,2 iken işgücüne katılım oranları ile yüksek bir benzerlik göstererek 2013 yılına kadar yüzde 54 seviyesine gelmiştir. TÜİK verilerine göre 2013 yılında Türkiye geneli istihdam oranı yüzde 45,9 ile Denizli ili istihdam oranının altındadır. Çalışabilir nüfusun artış hızına oranla yeni istihdam olanaklarının aynı hızda olması nedeniyle hem işgücüne katılım oranları hem de istihdam oranları artış göstermektedir.

Denizli İlinde işsizlik oranı 2008 yılında yüzde 9,4 iken 2009 ve 2010 yılında ekonomik kriz sebebiyle artış gösterse de sonraki yıllarda düşüş göstererek 2013 yılında yüzde 6,5'luk bir orana gerilemiştir. TÜİK verilerine göre 2013 yılında Türkiye geneli işsizlik oranı yüzde 9,7 ile Denizli ili işsizlik oranının oldukça üzerindedir.

İŞKUR veri tabanında çekilen veriler incelendiğinde ise şu sonuçlara ulaşılmıştır: 2015 yılında Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne kayıtlı işsiz sayısı 25 bin 567'dir. Kayıtlı işsizlerin 11 bin 844'ü erkek, 13 bin 273'ü ise kadındır. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde en fazla kayıt bulunan mesleklerin Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) olduğu görülmektedir.

2015 yılında Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından alınan açık iş sayısı 31 bin 244'dür. Açık İşlerin mesleklere göre dağılımını incelediğimizde Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), ve Mermer İşçisi en fazla talep edilen 3 mesleği oluşturmaktadır.

2015 yılı içerisinde Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 12 bin 790 kişi işe yerleştirilmiştir. Bu kişilerin 7 bin 891'i erkek, 4.899'u kadındır.

2015 yılı mesleki kurs verileri incelendiğinde Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından bin 274 kurs programı düzenlenmiştir. Düzenlenen kurs programlarında 2015 yılında 7 bin 701 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik sigortası fonuna başvurarak ödenek almaya hak kazanan çalışanların sayısı 2015 yılı incelenmiştir. Buna göre 2015 yılında toplam 8 bin 284'ü kişi ödenekten faydalanmıştır.

2016 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasının alan çalışması örneklemini; Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen ve Denizli İlinde özel sektörde faaliyet gösteren, 20 ve üzeri çalışanı olan işyerleri oluşturmaktadır. Çalışma 8 Nisan-6 Mayıs 2016 tarihleri arasında yapılmıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır.

Çalışma kapsamında Denizli İlinde bin 395 farklı işyerinde toplam bin 497 kişilik açık iş talebi bulunduğu tespit edilmiştir. Buna ek olarak, Denizli'nin "açık iş oranı" yüzde 1,7 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle Denizli İlinde her yüz kişilik kadronun 98,3 i dolu, 1,7'si boş olup doldurulmaya hazırdır. Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin yüzde 22,5'i açık işi olduğunu belirtmiştir. Açık işler için yaklaşık yüzde 31,3 oranında asgari bir eğitim düzeyi talep edilmektedir. Açık işler için yüzde 0,3 oranında çıraklık eğitimi, yüzde 6,9 oranında lise altı eğitimliler, yüzde 19,7'si lise ve dengi eğitimliler ve yüzde 3 oranında lise üstü eğitimliler tercih edilmektedir. Lisansüstü eğitim düzeyinde eleman talebi alınamaması ve herhangi bir eğitim düzeyi bildirmeyenlerin yüzde 68,7 olması dikkat çekicidir.

Açık işler için talep edilen ek becerilere bakıldığında; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe Becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme, Satış ve Pazarlama, Proje Tabanlı Çalışma ile Yabancı Dil Becerileri gelmektedir.

Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 3,7 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe tespit edilmiştir. Bu sektörü "Madencilik ve Taş Ocakçılığı" sektörünü yüzde 3,7 ile "İnşaat" sektörü ve yüzde 2,8 ile izlemektedir.

Denizli ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci(Dikiş), Mermer İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Isıcam İmal İşçisi, Kumaş Paketleme İşçisi, Kalite Kontrolcü-Tekstil, Şoför-Yük Taşıma, Konfeksiyon İşçisi, Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü ve Gaz Altı Kaynakçısıdır.

Denizli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre, Denizli İlindeki çalışma kapsamındaki işverenlerin bin 887 kişilik açık iş pozisyonuna temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin yüzde 34,4'ü eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Başka bir deyişle her 3 işverenden 1'i işgücü piyasasında aradığı elemanı bulurken zorlanmıştır.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Makineci(Dikiş), Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Mermer İşçisi, Asfalt İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Gaz Altı Kaynakçısı, Kalite Kontrolcü-Tekstil, Kağıt İmal İşçisi, Ahşap Mobilya İmalatçısı ve Satış Danışmanı meslekleridir.

Denizli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle istihdamda bin 744 kişilik net artışın beklendiğini göstermektedir. Başka bir deyişle, işverenler çalışmanın yapıldığı referans döneme kıyasla, 30 Nisan 2017 tarihinde istihdamın net olarak yüzde 2 artmasını beklemektedir.

30 Nisan 2017 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimi tahminlerine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; yüzde 22,1 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, yüzde 5 ile İnşaat ve yüzde 4,1 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri olduğu görülecektir.

Makineci (Dikiş), Mermer İşçisi, Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü, Kumaş Paketleme İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Asfalt İşçisi, İnşaat İşçisi, Cam Balkon Sistemleri Montajcısı, Pazarlamacı ve Isıcam İmal İşçisi meslekleri 30 Nisan 2017 itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam	İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499	KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
ADIYAMAN	25	19	349	393	KARABÜK	28	6	263	297
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722	KARAMAN	27	10	211	248
AĞRI	13	6	192	211	KARS	13	106	82	201
AKSARAY	44	10	326	380	KASTAMONU	38	20	313	371
AMASYA	33	8	257	298	KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
ANKARA	976	446	6.765	8.187	KIRIKKALE	28	8	204	240
ANTALYA	526	193	3.271	3.990	KIRKLARELİ	45	16	311	372
ARDAHAN	5	66	22	93	KIRŞEHİR	16	10	154	180
ARTVİN	20	3	120	143	KİLİS	6	62	73	141
AYDIN	154	36	960	1.150	KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302	KONYA	261	69	2.174	2.504
BARTIN	18	9	221	248	KÜTAHYA	56	16	473	545
BATMAN	20	21	498	539	MALATYA	64	26	639	729
BAYBURT	11	62	36	109	MANİSA	195	42	1.173	1.410
BİLECİK	26	9	222	257	MARDİN	19	25	581	625
BİNGÖL	14	15	244	273	MERSİN	187	66	1.924	2.177
BİTLİS	14	12	193	219	MUĞLA	218	69	1.046	1.333
BOLU	44	13	274	331	MUŞ	13	11	193	217
BURDUR	34	10	225	269	NEVŞEHİR	38	13	340	391
BURSA	468	164	4.579	5.211	NİĞDE	46	13	241	300
ÇANAKKALE	84	26	375	485	ORDU	75	28	537	640
ÇANKIRI	20	5	115	140	OSMANİYE	36	14	411	461
ÇORUM	60	26	444	530	RİZE	28	19	308	355
DENİZLİ	**157**	**52**	**1.527**	**1.736**	SAKARYA	133	36	949	1.118
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382	SAMSUN	147	35	1.054	1.236
DÜZCE	51	19	442	512	SİİRT	8	12	166	186
EDİRNE	47	17	288	352	SİNOP	29	5	143	177
ELAZIĞ	48	31	544	623	SİVAS	62	26	513	601
ERZİNCAN	25	12	149	186	ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ERZURUM	53	24	473	550	ŞIRNAK	5	25	293	323
ESKİŞEHİR	100	24	489	613	TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101	TOKAT	44	20	372	436
GİRESUN	33	18	311	362	TRABZON	91	50	1.058	1.199
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136	TUNCELİ	6	77	48	131
HAKKARİ	5	62	68	135	UŞAK	41	20	438	499
HATAY	145	42	1.109	1.296	VAN	43	23	549	615
IĞDIR	13	3	104	120	YALOVA	33	10	318	361
ISPARTA	44	15	307	366	YOZGAT	36	13	224	273
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614	ZONGULDAK	59	17	457	533
İZMİR	791	241	5.760	6.792	**Genel Toplam**	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri

L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{gücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan – 6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.